

BAKKALCHO

3^{ki} Diri Kiirro 47 Birra 1, 2016 M.D

Hamuse

Waaga 10.00 birra

Keeru waalchi wo`manka woyte fanoho

-Bayiriidi seeri aliidimma ayirritanno gedde assinanni

- Jiffanni noota heeshshote oolto gargarate mootimma kaajjado woxunna fiisikaalete poolise loosu aana hosiissanno

Abrahaam Saamuel

Addis Ababa:- Pirezidaantite Sahileworq lamunku amaale minna fanote hasaawi aana Sanyote soodo assitino hasaawinni, tayxe bayriidi seeranna seeru amanyoote agarsiisate, qansootunniha keerenna hobbaata buuxisiisate illachiinshe loonsanni. Keeru waalchi wo`manka woyte fanoho; hallanyunni ikko gutunni keeru doogo aana hasaawate mootimma duucha woyte qixxaabbe no; Konnirano Gobboomu Amaalamishshinni baalanti daga hasattonsa shiqishsheenna hasaawa assinanni. Tayxeno, komishiine loosu widira sa`inota coydhino.

Wolqatenni xiimbanni looso horoonsi`ne poletiku hasatto wonshate assinanni

Qoola...7

“Yanna Itophiyu noose jiro fushshatenni gutunni latinseemmote”

-Xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (Dr.)

Abbebech Maatewoos

Addis Ababa:- Xa yanna buxima sharrammeemmota calla ikkikkinni Itophiyu noose jiro fushshatenni gutunni latinseemmo yannaati yee IFDR xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (D/r) coyi`ri.

Xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (D/r) sayinsete muuziyemera qixxaabbinota gobboomu turizimetenna koyinse adhate investimete leellisho fanino.

Tenne yannara xaphoomu ministirchi Abiy Ahimed (D/r); Itophiya bacu biinfillinna kalaqamu iillo assine engisiisate hattono noonke dhuka fushshate baalunku Itophiyu daga gobbanke noose jiro la`a, fushsha, engisiisanna owaata agarantannonke yiino.

Ninke shooshanqetenna jawaantete gobbaanni hoongoommori dino yinohu xaphoomu ministirchi; xa yanna buxima sharrammeemmota calla ikkikkinni

Itophiyu noose jiro fushshatenni gutunni latinseemmo yannaati yee xawisino.

Itophiyu turizimete handaara gotti assite fushshitanno dhagge, donu,ha`nuru budi;

Qoola... 7

ሲዳሞ ባንክ
Sidama Bank
Together we can!

Sidaamu Baanke G.M yanna iilitino tekinolojete deerrinni Koor Baankinge tekinoloje loosu aana hosiisatenni owaatamaano woyyaabbino hayyonni owaate qixxaabbino. Ikkinohura, ki`ne maa agadhitanniya! Qooxeesi`nera afantanno Sidaamu Baanke sinnara hadhine Sidaamu Baanke Gutamme!! Baankenke uytanno addi suuqote shallago;

- Furra Meentu Addi Suuqo
- Wollamma Wedellu Addi Suuqo
- Osoo, Qaaqqullu Addi Suuqo

Teessonke

- +251 11 46 29609
- +251 9441 19303
- Postu Saaxne Kiirro-565
- E-meele-Info@sidamabanksc.com
- Feesi-Buule* www.Sidamabanksc.com
- Bilchattate Doorshi Sidaamu Baanke G.M

SIDAAMU BAANKE Mitteenni Dandiieemmo!!
Sidama Bank S.C.

VEENA TRADING PLC

IJAARAANOTE DIKKOTE BASE

LEDOTENO

SHIQINSHEEMMORI

- Kaajjado Shiwa Cufana (Reinforcement Bar)
- Angilata Shiwa (Angle Iron)
- Mamara (Nail)
- Kalishaha Shiwa (Black Wire)
- Qa`misseentti Haqqe (Plywood)

Owaatamaano Baatoshshiweselo Hodhishahu Ka`to
9193

Yegnatrading.com | Bole Mechanicem Building 8th Floor, Addis Ababa

Kalaa Alemaayyehu Ximootewoos

Qoqqowoho madaabbaru moorinni angansa no yinoonnire 148 seeru hundaanni hosiinsoonni

Qiddist Gezaheny

Addis Ababa:- Sidaamu qoqqowira bushshu madaabbari moori ledo amadiisiaminohunni angansa no yine huluullammoonni mannoota seeru

Qoola... 7

“Hiqqammenke dhaaphatenni; badooshshenke ruukkisatenni gobbanke hemeelantannokki safo aana uurrisate jawaantetenni loosa agarantannonke”

- IFDR Pirezidaante Sahileworq Zewude

Qoola 5

“Ani faranjootuwiinni harunseemmohu loosu budeeti”

-Bonqiso Keeta Hariso

Qoola 8

Bakalcho

Odo

Kalaa Abbebe Maarimo

Tayxe dirinni 4 miliyoone ali daa"ataano Qoqqowo daa"attanno

Amsaalu Felleqe

Addis Ababa:- Amandoonnihu baajeettete dirinni gobbaydinna gobbate giddo daa"ataano lede 4 miliyoone ale ikkitannori qoqqowo daa"attanno yine agarrannita Sidaamu Qoqqowi Woga Turizimenna Ispoortete Biiru egensiisu.

Handaarunni diru giddo 3-4 biliyoone birri geeshsha eo gamba assate mixi'noonni.

Birote layinki sooreessinna Turizimete handaari sooreessi kalaa Abbebe Maariimo Itophiyu piresete uurrinshara xawisino garinni; tayxe dirinni 4 miliyoone ale ikkitannori baarawidinna gobbate giddo daa"ataano qoqqowo daa"attanno yine hendanni.

Kalaa Abbebe xawishshi garinni; qoqqowoho boohaarate dagganno daa"ataano kiiru yanna yannantenni lexxitanni daggino. Qoqqowu kalaqamu biinfilli budu Donna kalaqamunna bunu turizime daa"ataano kiiru lexxitanno gede assino.

Qoqqowoho Fichee Cambalaallanna Qullaawu Gebrieeli ayyaana lede dagoomunna ayyaanaame ayyaana ayirransanni yannara miliyoonetenni kiiranni daa"ataano qoqqowo daggannota xawisino.

Qoqqowu kalaqamunni, budu, Dhaggetenna mannu loosino daa"attote jiro noosiha ikkasinni daa"ataante fano assine loonsanni hee'noonnita kalaa Abbebe egensiisino.

Qoqqowoho Hawaasi Garba, Loggitunna Bo'nooru fooncho lede woloottuno haammata turizimete iillo noota xawisino kalaa Abbebe; qoqqowu daga "Dayoe Bushshu" yite wosinna adhate budinni daa"ataano qoqqowoho keeshshitanni gede assatenni handaarunni afi'nanni eono lossate mixi'noonni yiino.

2015 Rosu diri 12ki kifile fonqolamaano mereerinni 3.2% ikkitannori calla 50%na hakkonni ale guma maareekkisiissino

-1 kumi 328 rosi minna mitticho rosaanchono saysa dandiitinokkireeti

Amsaalu Felleqe

Addis Ababa:- 2015 Rosu dirinni 12ki kifile gobboomu fonqolo adhitinori mereerinni 845 kuminna 99 rosaano 50%na hakkonni aleenni ikkanno guma maareekkisiisa dandiitinota Rosu ministere egensiisu.

Rosaano fonqolisiissinori 3 kumi 106 rosi minna mereerinni 1 kumi 328 rosi minna mitticho rosaanchono saysa dandiitinokkita xawinsooni.

Rosu ministirchi pirofeeser Birhaanu Negga 2015 rosu diri 12ki kifile gobboomu fonqoli guma lainohunni uyno xawishshinni; sai rosu dirinni fonqolo adhit inori 845 kuminna 99 rosaano mereerinni xibbuunni 50%na hakkonni ale ikkino guma maareekkisiissinori 27 kume 267 rosaano callate. Kunino, xaphoomunni fonqolo adhitino rosaano mereerinni 3.2% calla ikkanno yiino.

Rosaano fonqolisiissinori 3 kumi 106 rosi minna mereerinni onte rosi minna rosaanonsa wo'munni wo'ma sayissinota qummeessinohu Ministirchu; 1 kume 328 rosi minna yaano 42.8% ikkitannori kayinni mitticho rosaanchono saysa dandiitinokkita xawisino.

Kalaqamu sayinse golinni maareekkaminohu luphiimu gumi 647/700 ikkana; dagoomu sayinsenni kayinni 533/600 ikkinota egensiisino. Dagoomu sayinsenni golinni 15 rosaano 500 ale; kalaqamu sayinse golinni kayinni 200 rosaano 600 ale guma

maareekkisiissinoreeti yiino.

Ministirchu xawishshi garinni; gobboomu deerrinni mereerimu gumi 28.65% ikkana; luphiimu gumi 30.99% Kemistiretanni; woffi yino gumi kayinni 25.62% Shallagote rosinni maareekkaminno.

Gobboomu mereerimu gumi koo/teeni la'niro labballunnihu mereerimu fonqolu gumi 29.55% ikkana meentunnihu kayinni 27.64% ikkino.

Ledoteno, hashshi yannara rosansa harunsite fonqolantini 16 kumi 541 rosaano mereerinni sa'inori 12 rosaano calla ikkitanna hallanyunni fonqolantini 169 kumi 502 rosaano mereerinni sa'inori 498 rosaanooti. Kunino, ganyunni uynanni rosu yanna gobbaanni uynanni rosi isilanchimma garunni buuxa hasiisannota lellishanno ha ikkasi qummeessino.

Maareekkaminno gumi rosu amanyooti hiiqqamme sissate xaano lowo loosu agarannoha ikkasinni qummeessinohu Ministirchu; rumuxxino qarra tirate hajo la'annonsari baalu halamme hasiisanno yiino.

Wocawaaro 29/2016M.D hanafe aantino shoole barrubbara Tigirayete qoqqowira uynanni hee'noonnihu 12ki kifile fonqolo adhate 9 kume 514 rosaano borreessantinota qaagiissinohu Ministirchu pirofeeser Birhaanu; fonqolamaanote guma harancho yanna giddo faajje assinannitanna sa'anno rosaano sa'u Sanyo barra fonqolu gumansa faajje assini rosaanonni ledo Yuniversite e'anno gede assate wo'naallannita xawisino.

Sai 2014 Rosu diri 12ki kifile gobboomu fonqolo adhitinori 896 kumi 520 rosaano mereerinni 30 kuminna 34 (3.3%) ikkannori callu 50%na hakkonni aleenni guma maareekkisiisa dandiitinota qaangannite.

"Itophiyu harancho yanna giddo borreessiissanni noo lopho; Afrikunni albisa Biznesete injoonni dooramaancho assitannose"

Dokter Wogene Maarqoos

Ha/Yu/Ikonomiksete rosu goli rosiisaanchonna xiinxallaancho

Qiddist Gezaheny

Addis Ababa:- Itophiyu harancho yanna giddo borreessiissanni nooti miinju lopho gobba Afrikunni albisa biznesete injiitanno gobba ikkate doorantanno gede dandiissinose yiino Hawaasi Yuniversite Ikonomiksete rosu goli rosiisaanchinna xiinxallaancho doktor Wogene Maarqoosihu.

Itophiyu 2023 biznesete injiitanno 10 Afriku gobbuwanni balaxaancho ikkate dooramase "Oxford Economic Africa" yaamantini miinju amaalaancho uurrinsha muli barrinni fushshitino rippoortenni xawissinota qaangannite.

Tenne hajo lainohunni Itophiyu Piresete Uurrinsha ledo hasaawa assinohu Hawaasi Yuniversite miinju goli rosiisaanchinna xiinxallaancho doktor Wogene Maarqoosihu; Itophiyu albisa dooramaancho ikkitara dandiitinohu umihunni harancho yanna giddo lellishanni afantanno luphiima miinju lophonniiti; konninnino babbaxxitino Investimete loonsiro horonsi'raano ikka dandiinanni yitanno hedo nooe yiino.

Xaa yannara Itophiyu miinji luphi yiino

deerrinni lopho lellishanni afamanno; aantete kunni garinni lexxanni ha'rannota himannoonni yinohu doktor Wogene; miinju bikki hexxo aannoha ikkasinni gobbayidi investeroota goshoosha dandaannohu yiino.

Dagate tantano akata la'niro gobbate qansooti 70 anga xibbuunni wedella ikkansanna dagate kiiru kalqete 11ki deerrira ofollase kaysannohu doktor Wogene; kuni lellishannohu luphiima mannu wolqa nootanna luphiima loosu kaayyo kalaqqannota hattono dikko massagate dhuka kalaqqanno yine ammanni yee kayisino.

Xaa yannara Itophiyu umi lophote deerrira noo gobbuwa loossannore gumultanni afantannota qummi assannohu xiinxallaancho;

kunino daa"attote industirra kaasa, gibrinna halashsha, maashinna kaasa, shiilo fushsha labbino loosu aana gobba luphi yitino millimillo assitanni afantanno handaara ikkana xawisanno.

Ikkollana; xaa yannara gobbate lellannohu poletiku qarrinna keeru hoongi miinju lopho lowohunni gawajjannohanna tenne harinsho gufisannoha ikkasinni, mootimma dagooma baqqi assanna rosiisa hattono keeru widira abba hasiisannota doktor Wogene kaajjishe huwachishinno.

"Oxford Economic Africa" yaamantini miinju amaalaancho uurrinsha muli yannanni "Afriku bidhattona horote furcho" yaanno uminni fushshitino rippoortenni; biznesete dooramaancho ikkitino 10 Afriku gobbuwa xawo assitinoha ikkana; Kuri gobbuwano Itophiyu, Kotdivaare, Yugaandu, Nayijeeriyu, Senegaale, Gibtse, Keeniyu, Tanzaaniyu, Dimokraatik Ripaablik Kongonna Morokooti.

Kuri gobbuwa mereerinni worroonni bikkaanchi garinni Itophiyu 6.58 anga xibbuunni horote bixxille borreessiisatenni Afrikunni albisa dooramaancho gobba ikkitino.

Guulcho Heddo

Amaalamme keeru buceeti; Keeru ga'labbi yitino gobba kalaqateeti

Keere abbate, gibbo qjissate Sidaamaho ha'nuruna riqimbannikki budi noosi. Kunino "Affini" yinanni buceeti. Itophiyu giddo addi daganna dagoomi no. baalunkura umisi araaru budi noosi.

Soorrote gashshooti "Amaalammete komishiine" uurriseenna riqibannore eeli geeshsha dirrine fillooni. Tenne yannara daga riqibannori gobbate daga riqibbe gobba hursatenna keere dirrisate duhani noonsareeti. Konne duhana kayinni mittu mittunku budisi garinni araaru doogo fushshaato assite hasaawu umono kalaqatenni gobba geinsanni doogo maltanno yine agarranni.

Keereho amaalama busullete. Sa'u sanyo barra lamente amaale minnara riipoorte shiqishshinoti IFDR pirezidaantitte Sahileworqi Zewude "Keeru waalchi ayee woyteno fanoho. Hallanyunnino ikko gutunni keeru doogonni hiittenne daga ledono hasaawate mootimma ayee woyteno qixxaawate. Konnira qole gobboomite amaalamenni baalanti daga hasattansa shiqishshe hasaabbanno gede loonsanniha ikkanno" yaatenne mootimma uurrinsha xawissano.

Ise yaatto garinni; Mereeronke keeshshittinori hedote badooshshi araasatenna mittoonsate hattono woyyaabbino sumimera iillishshannonke gede gobboomu amaalammete komishiine uurrinsooni. Balaxxino foonqenna shokkitino coyubba taashshi'ratenni, albillitte kaayyonke amaalamme taashshi'ratenni, woyyaabbino Itophiya kalaqate kaayyo angankera no. Marro marro dhaggenke giddo sa'nonke kaayyo gede tini kaayyo sa'ankera dihasiisano. Amaalamme hunnoommore taashshi'rate, sumuu yinoommokkiwa sumuu yaate, hiiqqaminoha dhaawate, shokkinoha taashshate, xeerti'rinoha shiqqi assate, qacce qaccete nooha mereerira abbatenna baalunkura ikkitanno gobba gatamarate, baalunku sumuu yinenna ammanamme safu tungeemmo dhaggete hedeweelechooti.

Komishiine sayiisno sokka garinni xaa yannara eeli geeshsha dirrine daga riqibannore fillooni. Kuni jawaachishannoreeti. Xa hedote fushshaato assanna may aana amaalama hasiissannoro duuchunku qansichi hedote fushshaatonna hasaawa hasiissannore gawalo nookkiha shiqishanno yanna albankeenni no. kuni baalu keere abbateeti.

Ninke amma'ninoommo dagaati; ninke keere hasi'neemo dagaati; ninke keeru magani noonke yineemmo dagaati; ninke baxillunna keeru daafira baca ronsoommo yineemmo dagaati;... keeru mayra xeertirinke? Mayrano mimmitu ledo sumuu yine baxillunni uurrate qarrammanni dangummo? Mayraatikka bagado kayinse olammanni qarri giddonni fula hoongoommohu?... yitannota qara hajubba kayinse dawaronsara giddaasincho ikkino keerinna ninke mereero noo halaali daafira huwatate kaayyo kalaqanno hasaawa. Hasaambe tirranni coyi huwata hoogateni urde goshonshanni gede assanno. Konnira lawishshaho kayisate mitte qaafu baattora bisetenni doddolaminohu me'eho? Shiimu coyinni maatesi billaallitino hano minu kiiri. Affini gedee budi hee'reenna togoori ikka dihasiissannokanni Olu diigaanchoho; Jiro billaallisanno; manchi beetto badooshshiweelo itanno. Gobba madidhanno gede, qansootu qarrantanno gede assanno. Wedellu latishshaho ikkikkinni olaho; geerra, seenne, oosonna bisu xe'ne noonsare luphi yino mannihimma, bisunna tii'u qarri aana tuganno.

Xaphoomunni olu gobbate umbe; qansoota shetto hanqafisiisanno busha assooteeti. Wole ragaanni qole keeru gobbate bayirroonyenna ayirrinye; qansoota fooliishshonna loonse jiroo'ma; xaphooma Itophiyahonna Itophiyu dagara duucha doogonni jireenya guggushanno wolqaati. Tenne wolqanna dhuka duqqitinoi keeru lemboolcho qole xiyiyitu huuronni bararraaqe fooliishshidhannowa hoogge buubbanna wodanchinooni.

Ikkinohurano tini keeru lemboolcho mereeronke yaaddo nookkiha fooliishshidhanno gede assa ninke Itophiyu dagawiinni agarranni loosooti. Konne adda assate qole keeru daafira calla hasaawa dikkittanno; keere halcha calla keere diabbittanno; keeru daafira magano huucci'ra calla keere fulle keerunni e'ate wowe dikkanno. Halchono, huuccattono wodanu keeraanchimma; hasi'nanni bikkinni qole ikkine lellanna gumula xa'mitanno. Ikkinohurano techo wodaninni halchineemmo keeri daafira baalinke loonsammora, xa'manno waagano baata hasiissannokke. Konniraati Amaalamme keeru buce ikkitannohu; Keeru kayinniga'labbi yitino gobba kalaqate doorshu nookki hajooti. Konne ikkinohura baalinke budu budinkenni gobba hursannore fushshaato assine ga'labbi yite lattino gobba ilamate ragisiisate techo afi'noommo amaalammete kaayyo jeefo gantanno gede loons!

Kuni gafi addi addi polotiku, miinjuna dagoomite hajubba lainohunni qansootu xawado hedonsa wortannowaati. Konni gafira fultanno borro qixxaawote kifile uurrinsha dixawissanno.

Xawado Heddo

Heeshshote oolto ga'labbisate malu laashshate!

Yaareed Geetaachew

Ee; laashshate. Laalchonna laalchimma lossate. Kayinnilla laalchonna laalchimma meexannohu bati'rino diro ikkasi heeshshote oolto ga'labbisate aana xa'mo kalaqqanni daggino.

Bagu aana bakakka yinanninte gede loosidhe galtinori gatinsa latannokki gede madaabbara moora, ele laalino gide mite mite sassaqama daddalaano raabbe gamba assidhe maaxxanni, baashenna oolto dirritanno gede assitanna laalchu mamaanni laalanno? Geexaano mamaanni baqqi yitanno?

Baatto loosidhe galtino daga meenxanna laalchunna laalchimma mamiinni daggannoyya? Tayixe gobbate deerrinni loosidhe galtinori laalchonna laalchimmansa lossidhenno gede Federaalete mootimma baca woxe gaante irko assate wo'naaltino. Kayinnilla dayino madaabbara loosidhe galtino dagara iillishshukkinni doogote meexxino bissa saalsiisanno. Madaabbara moora kokke qatunsate.

Tenne lamala giddo Sidaami qoqqowira Madaabbara moortu hallanyootinna mite mite sooreyye hattono latishshu ogeyye aana qaafu adhinanni hee'noonnita macciishshinoommo. Sidaamu qoqqowira 2015 MD calla 25 kume kuntaala Madaabbara moorroonni qorqorate sommoonni gaamo massagaanchinna Sidaamu qoqqowi keerunna ga'labbote biiro sooreessi kalaa Alamaayyo Ximotiwoosihu xawishsha uyiinohunni xawisino. Isi xawishshi garinni 25 kumi kuntaali baattotenni ledo xaadoomero 441 kuntaala gide afi'nanninkanni. Kuni gidu laalchi birraho soorrinno 1 Biliyoone ale fushshannoha ikkasinni Mootimma loosidhe galtino daga kageeshshi woxe hooggino yaate.

Uurrinsooni giwire hayile bero geeshsha 148 madaabbaru mooraano (ogeeyyenna sooreyye) seeru hundaanni hosiiseenna buuxo assinanni hee'noonni. Qoqqowu gashshooti adhani noo qaafu addintanni naandannite. Kayinnilla baatto qatunse laalchonna laalchimma ciiggishino sooreessinna ogeessi techo xa'mamaanchimma daggu woyte taaga meexino daga giddo balba'late assanni noo assoote daga reqeccisha hasiissannota deama di hasiissanno.

Sai diri giddo addis Ababaho Lidatu sinu quchumira Lame FSR kaameela madaabbara seeru hunndaanni hosiinsoonnita odeessinooni. Ani yeemmoti baatto loosidhe galtinori baadiyyete no. Madaabbaru hasiisannohu baadiyyete baattoraati hala'ladunni. Madaabbaru quchuma maassara eiyya? Mamaanni sa'i? ee, mooru siiwo seeddinohuraati.

Ikkina barru barrunkunni danote

reqeecaabbanni noo heeshshonke woyceessate malu maati? Dawaro aannohu hee'ro hoogo xa'manke digattonno. Sanyote barra harinsi dagate riqiwamaano Amaale mininna Federeeshiinet Amaalame minnara riipoorte shiqishshinoti IFDR Pirezidaantitte Sahileworqi Zewudeti heeshshote oolto ga'labbisate doorshi laalchonna laalchimma lossate yitino qiangannite.

Adda coyi'rate yaatto calla ikkikkinni Qamade laashshinooni. Dhaggetenni umi yannara Qamade gobbara soyaatenni gobbayidi soorro afi'noommo diro ikkino. Ruuzetenna Badalate laalchinnino gumullanni hee'noonnihu laalchimma lossate loosi xaphoomunni gobboomu gidu laalcho 639 Miliyoone Kuntaalira lossatenni gobbayidi dikkora shiqinsheemmo gede waalcho fanino. Kuni jawaachishannoho.

Gibrinnunni gobbate gede noo dhuka horoonsi'ratenni handaarunni loonsooni loossanni baca seyoo leeltino. Kunino gobbate gede afoo wonshine coy'nanniho. konni bikkinni la'niro arro gorsu qamadenni afi'noonni gumi, gaashe xuruurunni wixatenni, ataakiltenna gummate laalonninna wkl borreessiisanni hee'noonni gummaamimma kullannireeti. Gebete lehageranna maatete jireenyinni lellanni noo gumi konne pirezidaantitte coyidhu coye adda assannoho.

Sahileworqi xawissino garinni, Hawadi yannanni 2 Miliyoone ali hektaare ledote baatto gorsunni latisate assinooni sharro gibrinnu handaarinni ikkado soorro abbinanni hee'noommota xawissannote. Maatete jireenyi millimillonni baalante qoqqowubbara luphiima laalchimma la'noonni. Malawunni, saadatenna saadate laalchinni, gati mu'ronna gummate laalo aana luphiima soorro daggino. Konninnino qansootu kalaqantanni noota waagu lexxo dandiitanno gede ledonnita loosu kaayyo afidhanno gedenna uminsanni sa'e dikkote shiqishshanno gede dandiissino.

Kawaanni loonsanna ka'aanni laalchimma meexannonna gashshote abbooshshi'nanni gede assitanno bissa eemarama hasiissanno. Sidaamu qoqqowira adhinooni qaafu soqantino jiro qola hooggurono meexantino dagara harafotenna daanno diro togoori ledamannokki gede "Ane la'nohu qorichishamo" yitannota ikka noosete.

Aantete laalchimmate handaari aana noo foonqe dhuku fajjanno bikkinni woyceessate, Industiretennino ikko gibrinnunni handaarinni isilanchimmatenninna batinyunni heewisamaancho ikkino laalcho laashshanna dikkote shiqisha dandiinannita hexxo aanno hanafo no. tenne hanafo suffinotanna laalchimmate dhuka dhaabbachishshannota assate bobbakkino hajo la'annonsa bissa gutu qeechi noonsa.

Bakkalcho

Bocaasa 10, 2013 M.D Xintami

Itophiyu Pireesete Uurrinshi Qara

Loosu Gumulsiisaancho

Bilbilu Kiiri - 011-126-42-22

Imeele- epa@press.et

Qara Qixxeessaancho

Yaareed Geetaachew

Teeso

Sinu/quchuma - Yekka

Worada -

Minu Kiiri -

Imeele - yaredoyaredozeni2@gmail.com

Bilbilu Kiiri - 011-1-57-25-25

Dikkote Latishshinna Egensiishshu

Imeele - epapromotion@press.et

Bilbilu Kiiri - 011-1264341

Faakise - 011-8111315

Qixxeessaano

Amsaal Felleqe

Abrihaam Samuel

Qiddist Gezzaheny

Abbebech Maatewoos

Egensiishsha haa'nanni kiffle

Bilbilu Kiiri - 011-156-98-73

Faakise - 011-1265812

Egensiishsha hirate qineessinanniwa

Bilbilu Kiiri - 011-1-26-43-39

Websayt: www.press.et

Fb/ /Ethiopian Press Agency/

Sidaamu Afoo

Yannate Hajo

“Hiiqqammenke dhaaphatenni; badooshshenke ruukkisatenni gobbanke hembeelantannokki safo aana uurrisate jawaantetenni loosa agarantannonke”

- IFDR Pirezidaante Sahileworq Zewude

Qiddist Gezzahenyinna Abbebech Maatewoositenni

(Pirezidaant Sahileworq Zewudeti 6ki dagate riqiwamaanonna Federeeshiinete Amaale minna 3ki diri loosu yanna gutu gambooshshi aana assitinnoha wo'ma hasaawa)

- Ayirrada dagate riqiwamaano Amaale mini Songaaffa

- Ayirradu federeeshiinete Amaale mini Songaaffa

-Ayirradu lamunku Amaale minna miilla

-Muxxe Itophiyu daga

Gobbanketa seeda dirra dhagge badhe hinge la'nummoro babbaxxino suude huwanteemmo. Mittimmatenni lowo mitiimma sa'ne keerenke agarsiisi'noommo. Ayirrisammenna irkisamme mittimmatenni dirra sa'noommo. Mittimmatenni uurrine halamme gobbanke horratenna daganke guluphishiishate millissanno diinna saalfachinshoommo. Jajjabba qajeelsine xawishsha ikkitino loosa kalanqoommo. Kalqete dagara egenno,fullanke,seera,gidu sirchonna uurrinshuwa uyinoommo. Kadama giwate lawishsha ikkatenni; kolidda daga qaccetenni qaccete geeshsha wolaphonsara sharrantanno gede worbimma ayyaana kalanqoommo.

Wole widoonni kayinni baalanka sumuu assitara dandiitanno hedo kalaqa didandiinoommo; Baalanka huluullissankera dandiitanno hedo gatamara hoongoommo. Duuchunkuwa adhamooshshe afidhino mootimma safa didandiinoommo; mimmitu ledo babbadamme; badooshshinkennino mimmitu ledo ayirrisama hoonge mimmitu kiphonna gaance giddera e"atenenni gobbate gede riqiwamannokki waaga baantoommo. Xaano baantanni afammeemmo. Gobboomu amadonke horonsi'ra hoogankenni buximate giddo umboommo. Konninni kainohunni lamu danire ikkinoommo. Mittu noonkeha dhaggete, kalaqamu, budunna baattote ofollo kaayyo leellishanno danankeeti; Wolu kayinni konne horonsi'ratentenni umonke muuxissanno doogo aana kiphammoommo, babbadammoommonna uminke umonke gawajjinoommo danaati. Konnira jawaantenkenne dancha dananke hunannoha, aamantonke elto garunni horonsi'neemmokki gede afimalsannoha, ilama hunannoha, gurchaa'mino suudenke taashshi'ra hasiissannonke. Hiiqqammenke dhaaphatenni; badooshshenke ruukkisatenni gobbanke hembeelantannokki safo aana uurrisate jawaantetenni loosa agarantannonke.

Togo assate xa uurrine dangoommo doogo keena hasiissannonke. Afi'noommore, hoongoommore shallaga noonke. Horonsi'noommore roorsine amaxxatenni gawajjammoommo coye kayinni wole doogonni riqiwatenni soorantino hedonna soorantino buqqeeni ka" a hasiissannonke.

-Ayirradu Amaalete mini miilla

Techo Itophiyu giddo tenne ilamanni haaro soorrote faasho fannoonni. Haaro wo'munku handaari jireenyu fooliishsho fannoonni. Tini soorrote fooliishsho boodu mannita, shiima gaamota woy mittu qooxeessita ikkitukkinni wo'mante Itophiyu daga fooliishshooti. Hedotenni sumuu yinammorano sumuu yaa hoongammorano dandiineemmo. Ikkollana; kaayyo gobbanitenna ilamannite. Konni daafira xeinoha wonshinanni, ajinoha lendanni, sumuu yinoommokki coye taxxi assinanni, sumuu yinoommowa loonsanni, badooshshu aana uurrine kiphammummokkinni; sumuu yinoommokki qara gobboomu hajubba heedhuro daga xawadimmatenni hasaabbe murtanno gedenna dagate huuro ayirrisanni ha'ratenni dagganno ilamara woyyaabbino gobba sayinse uyinammora hasiisanno.

Lophitino yinanni gobbuwa techo noo deerra iillitinohu badooshshu noonsakki daafira ikkikkinni badooshshinsa aana hasaabbe tira dandiitinhuraati. Badooshshu mittimmano kalaqamaho. Mannu oosora danu, amma'note, afuu, hee'nanni qooxeessi, hedote badooshshi hee'rannonsa. Wole widoonni kayinni mitto assitanoti manna ikkate hajo no. Qaru coye badooshshe seesu gede mittimma mittoonsitanno wolqanna dhuki gede horonsirate.

Beroo barri ga'ara guficho ikka dinosi; roso ikkinnina. Beroo dhagge mittimma gatamarsha ikkinnina badooshshu kaima ikkitannokki gede loosa hasiissannonke. Macciishshammanni, amaalamanni, hedotenna hasaawaho waalchonke fano assinanni qaanfo. Dagatenna dagoomu mittimmanke kaajjinsho; gobbanke albillichora mitteenni sharrammo. Beronni roore wolqankenna yannanke ga'a aana hosiinso. Tenneeti techoo ilamati jawiidi yawo.

-Ayirradu Amaalete mini miilla

Mootimma gobbankeha wo'munku ragi jireenya buuxisate sasu diri albaanni tonnu dirita latishshu mixo qixxeessite loosu giddera e'ino. Mixotenni umiti sase dirra 2013-2015 M.D geeshsha baalante lopho leellishshanno handaarranni hexxo aano guma afi'noonni. Sai mittu diri jeefishsha calla la'nummoro xaphoomunni danchu gumi borreessamino. Batinye xiiwo giddoonni sa'nanni hee'nenno ikkiro jawaante fulanke leellishshanno. Jawaante loonsummoro konninni woyyaawino guma abba dandiineemmot ronsoommo. Wole widoonni gobbate gede xaaddinonke mitiimmubba dandiine wole widoonni kayinni kuri mitiimmubba giddo qarrissanno akatubba kaayyote widira soorranna lophonno soorro borreessiisa danda jawa gumaati. Aliyye gobbate kifilera harinsanni keeshshinoonni oli keeru sumimmenni jeefamanno gede assinoommo. "Afriku qarrira Afriku mala" yitannoti ahigurenke massago loosunni la"ante gummaame ikkitinota la'noommo. Xaa yannara sumimme loosu widira sooranteenna wirro

gatamarate fooliishsho aana afammeemmo. Tini harinsho gobbankera jawa rosicho adhinannita ikkita sa'ino.

Aliyye ola hasaawunni tirate danda batinye qansoota goofotenna qarrunni gatissinotenna fooliishsho kalaqqinote. Konni gedensaanni gobbankera qodhotenna wolqatenni badooshshe tirate doorshi gata noositanna dandaamannotano loosunni leellishshinote. Konninnino mootimma mamooteno ikkiro hiittenne wolqa ledo qarra hasaawunni tirate murci'raanchimma nooseta loosunni leellishshinoho. Mamooteno ikkiro hasaawatenna keereho barre diegennino. Hasaambe sumuu yaa hoongummoro nafa olu doorsha ikke shiqa dinosi. Olu xawi mitto qeelaancho kalaqanno; Hasaawu kayinni baalanka qeelaano assanno. Sumimmete hoonginna xa'mubba hasaawunni tidhanturo qelle baalunkunnita ikkase huwatatenni hiikkunni qooxeessira kalaqamannoha sumimmete hoongenna gaance uurrisatenni keeru doorsha horonsirate gobbaanni woyyanno doorshi nookkita huwata hasiissannonke.

Mereeronke keeshshitinnori hedote badooshshi araarsatenna mittoonsate hattono woyyaabbino sumimmera iillishshannonke gede gobboomu amaalammete komishiine uurrinsoommo. Balaxxino foonqenna shokkitino coyubba taashshi'ratenni, albillite kaayyonke amaalamme taashshi'ratenni, woyyaabbino Itophiya kalaqate kaayyo angankera no. Marro marro dhaggenke giddo sa'nonke kaayyo gede tini kaayyo sa'anke dihasiisanno. Mittu bushu rosichi noonke; kaayyo angankera heedheennanni shota gede sayinseemmo. Seeda yanna gedensaanni gaabbineemmo. Amaalamme hunnoommore taashshi'rate, sumuu yinoommokkiwa sumuu yaate, hiiqqaminoha dhaawate, shokkinoha taashshate, xeerti'rinoha shiqqi assate, qacce qaccete nooha mereerira abbatenna baalunkura ikkitanno gobba gatamarate, baalunku sumuu yinenna ammanamme safo tungeemmo dhaggete hedeweechooti.

Gobboomu amaalammete komishiine balaxote qixxaawo fooliishsho jeefisse

tayxe dirinni amaalammete fooliishshora reekantanno. Tini amaalamme badooshshenke ruukkissannote. Mittimmanke boworsi'ne gobbate mootimma gatamarshi harinshonni leeltinore qara hiiqqamme xaginse, ga'labbi yitino mootimma gatamarate dancha injoo kalanqeemmo kaayyooti. Itophiyu baalanka labbe, baalunkunni taalo beeqqonna horonsi'raanchimma aana ammansiiisanno safo aana uurritano gede dandiisanno baxxitino hedeweechooti. Konni daafira hendoonni illacha hattono tungoonni hexxo adda assitanno gede baalunku irkonna sharro hasiisanno.

Gobboomu amaalammete ba'renni mittuno xea dinosi. Baalunku Itophiyu hajo aana qeechu noosi baali beeqqara hasiisanno. Mayra yiniro hasaambanni hee'noommohu gobbanke daafiraati; Hasaambanni hee'noommohu mininke daafiraati, hasaambanni hee'noommohu beroo xe'nenke wonshi'ne techo mittimatenna gatona yaatenni sa'ne gobbanke Itophiyu jireenyase buuxisidhanno gede assateeti. Dagat dagoomu badooshshinke seesanke; mittimma mittoonsitanno siwonke ikkitanno gedeeeti. Ilamate asalinni keraa' mitinota techoo jironke aana safantino gobba gatamarreemmo gedeeeti.

Hasaawa, yekkeerama, sumuu yaa tenne ilama badooshshe ikkitara hasiisanno. Wolqatenni hasatto wonshi'ra seeda dirrara la'noommo; gumi yannate geeshshi qelle abbara dandaanno ikkinnina; sufotenni gobba sufisiisanna dila'noommo. Olamaanchimma buqqee gobbayidinni dayino diina qelle bayirreenyanke ayirrisiisi'rate lowo geeshsha kaa'litinonke. Qajeeltino mootimma safi'rate kayinni dikaa'litinonke. Qajeeltino mootimmarra hasaawa, amaalama, yekkeerama, uyine adha qara hajubbaati. Qajeeltino mootimma kalaqi'nanni doogganni mitte gobboomu amaalamme ikkasenni mittuno tenne ba'renni xe'nummokkinni gobbanke daafira amaalammo, hasaambo, ammanammo; jeefoteno baalunku qello. Itophiyuno

Yannate Hajo

Qoola 5

qeelona. Hakka woyte naaxillunni oosonkera kulleemmo dhagge heedhannonke; hasatto qodhotenni ikkikkinni hedote aliidimmani gumultanno ilama Itophiyaho kalaqamase kalqe hasaabbanno. Dhaggeno su'manke xawisse kayissanno.

Ayirrada Amaalete mini miilla

Buximanna duumbara gata sa'ino dirranni ragi'noommo qarrubbankeeti. Qarunni tantanotenni rumuxxitino miinju hiiqqamme gobbanke alba higge qaaffannokki gede assitino. Mootimma kuri mitiimmubba kaiminsanni soorrate duuchu dani lophote doorshuwa amade loossanni afantanno. Konninnino miinjinke e'ino linxenni fule soorrote harinsho giddora e'anno gede assatenni sufo noo lopho borreessantanno gede dandiissino. Qarriissanno yanna giddoonni sa'nanni, mittu diri giddo 7.5 anga xibbuunni gobboomu miinju lopho borreessantanno. Kunino gobboomu miinju haaronso yaaddonna qarra kaayyote widira soorratenni illete leellanno guma abbinanni hee'noommo gede garunni xawisannoho.

Miinjinke haaro dhaggete fooliishsho aana afamanno. Deerra deerranko heewisamaanonna dikkotenni

massagamannoha ikkanni; mittu handaari lopho aana illachishatenni duuchunku ragi lophora reekkamanni afamanno. Kaima duuchunku ragi miinjira assi'ratenni dagate taalo horonsi'raanchimma buuxisantanno gede assanni afamanno. Konni korkaatinni tonnu diri giddo gumulleemmo yine mixi'ne loonsanni hee'noommori gobboomu laalchimmatenna miinju lopho e'o amandoonni yannanni gumulantanni afantanno. Gibrinna handaarinni gobbate gede Qamadete laalchi aana la'noonni gumi jawaachinshanniha ikkino; diru giddo 103 Miliyoone kuntaala Qamade laashshinoonni. Dhaggetenni umi yannara Qamade gobbara soyaatenni gobbayidi soorro afi'noommo diro ikkino. Ruuzetenna Baadalete laalchinnino gumullanni hee'noonniha laalchimma lossate loosi xaphoomunni gobboomu gidu laalcho 639 Miliyoone Kuntaalira lossatenni gobbayidi dikkora shiqinsheemmo gede waalcho fanino.

Hawadi yannanni 2 Miliyoone ali hektaare ledote baatto gorsunni latisate assinoonni sharro gibrinna handaarinni ikkado soorro abbinanni hee'noommota xawissannote. Maatete jireenyi millimilloni baalante qoqqowubbara luphiima laalchimma la'noonni. Malawunni, saadatenna saadate laalchinni, gati mu'ronna gummate laalo aana luphiima soorro daggino. Konninnino qansootu kalaqantanni noota waagu lexxo dandiitanno gede ledonnita loosu kaayyo afidhanno gedenna uminsanni sa'e dikkote shiqishshanno gede dandiissino.

Laashshanno industirranino kakkaooshshu lellanni no. baxxinohunni 'Itophiyu laashshona' yaanno uminni laashshaanchimma base basente halashshate la'noonni sharronna 160 ijaarra loosu giddora e'anno gede assinoonni, handaara jawa soorro dagganni afamase xawishshaati. Loosu kaayyo kalaqonni diru giddo 3.5 Miliyoone loosu kaayyo kalaqate dandiinoonni. Gobbayidi gobbuwa loosu bobbaasora seeru hanqafa kalaqatenni 102 kume qansoota horonsiraano assinoonni.

Owaantete handaarinni diru giddo 7.8 anga xibbuunni lopho borreessiisa dandiinoonni.

Turizime wo'munku handaarinni lophote doorshinni mitto qara handaaraati. Konni ragaanni diru giddo daa'ataante kiir lossate widoonni mitiimmate giddo hee'ne jawaachishshannota diru lopho borreessiisate dandiinoonni. Gobbayidi investmentenna owaantetenni gobbayidi daddalinni la'noonni lopho gobbanke ragi'noommota miinju hiiqqamme dhaawate assitanno sharro danchummate harinsho aana afantannote leellishshannote.

Womaashshu handaari sa'u sase dirra giddo luphiima lopho borreessiisanni afamanno. Baalante Baankuware ofollanno woxi kiir luphi yino deerrinni woyyaambe leellishshanno. Xaphoomunni liqoo aate harinsho lopho leellishshinoha ikkana sa'i baajeetete dirinni 547 Biliyoone birri ali liqoo iillinshoonni. Dijitaalayizeeshiine halashshate widoonni womaashshu handaarinni woyyaawino jeefishsha la'nanni hee'noonni. Baxxinohunni sa'u lame dirra giddo Mobayil Waaleetete horonsi'raano bikki 2014 M.D noowiinni 43.32 Miliyoone 2015 M.D 68.66 Miliyoone daga horonsi'raanowa iillisha dandiinoonni. Mobayil bankingete horonsi'raano kiir 2014 noowiinni 16.43 Miliyoone daganni 2015 M.D 27.35 Miliyoone lophitino. Xaphoomunni dijitaalete amanyootinni horonsi'noonni birri kirotenni 2014 M.D noowiinni 1.6 Biliyoone birri jeefishsha 4.777 Biliyoone birriwa lophatenni luphiima lopho borreessiisoonni.

Itophiyu 50 Biliyoone chigginye kaaseemba yite hanaffino haanju sumudi mixonni umi doychonni 25 Biliyoone chigginye kaassino. 2015 M.D kayinni 7.2 Biliyoone ali chigginyuwa kaansara dandiinoonni. Baxxinohunni konninni gobbanke haanjanna lattinota assate amandoonni mixonni mitte hawaronni calla 566 Miliyoone ali chigginyuwa kaasatenni haaro dhagge borreessiisate dandiinoommo.

Ayirrada Amaalete mini miilla

2015 M.D Hiddaasete kofatto shoorki doyicho waayi wonshanna 90 anga ale gatamarshu jeefaminota macciishshinoommo dirooti. Hiddaasete kofatto Itophiyu

gottinyu diro lallawate qara ikkitinota ammantine daga'ne, hunkee'nenna irko'ne uyitinoonni Itophiyu qansootu kuni ki'ne guma ikkasinni hawalle tashshi yiino'ne . Amandoommo dirinni kofattote Sivilete gatamarshi loosi wo'munni wo'ma mucci yaanno yine hendanni. Hiddaaset kofatto Elektirikenniha calla ikkikkinni Turizimete jiro, waayi giddi jiro, qooxeessu agarooshshi, buqqeete bayirreenya, dagatenna dagoomu mittimma gumaati. Gutu jironke aana assineemmo latishshi gutu horonsi'raanchimma buuxisannoha, latate hasatto gumulsannoha, qachuwanenna eeliidi gobbuwa gawajjannokkiha ikkasi loosunni leellinshoommo.

Xaphoomunni borreessiisoonni lophonna dayinohu gobboomu gumi mitto widoonni la'neemmo woyte hagiirsiisannoha ikkirono; wole widoonni kayinni gaabbo kalaqannoho. Gobbanke lowo mitiimmanna xiiwo giddoonni sa'anni borreessantinnota ikkasanni, guma baxxannoha assitanno. Wole widoonni kayinni kuni baalu qari hoogoommero konni aleenni lopho borreessiisa dandiinannita hendanni woyte addintanni gaabbo kalaqanno. Kuni gumi hee'rirono, daganke mitiinsitanno xiiwo noonke. Qarunni ga'labbote qari, heeshshote oolto, moorunna bainchu assootinna seeriweelo daddalooti.

Waagu lexxo uurrisate umi mala ikkannohu laalchonna laalchimma luphi yino deerrinni halashshate. Konni ledo amadaminohunni Fiskaaletenna woxu poolise jeefishshanke la'ate hananfoonni loosi kaajje sufa noosi. Kunino tayxe dirinni dancha guma la'noonni handaaranni mittoho. 543 sambatu dikko ledatenni xaphoomunni 703 dikkote mereershuwa lossatenni shiimunni hooffayidi e'oonni galtanno qansootinke heeshshote xiiwonni akkimalunni gawajjantannokki gede assate loosi kaajje sufannoha ikkanno.

Hurbaate itisatenna dhuka ajjino maate mine haaroonsate loosa, qansootu heeshshote deeri woyyaambenna buxima ajishate aana illete leellino gumi daanno gede dandiissino. Rosaano hurbaachisha lainohunni 6.9 Miliyoone ali rosaano shoo'manna barri

hurbaate ittanno gede assatenni buxima ajishatenni aleenni laashshaano qansoota kalaqatenna ilama gatamarate dandiissannota mannoomittete latishshi soorro abba dandiinoonni. Konninni ledote sagalsinanni mereershuwara haammata maate saga'litanno gede assa mannu ooso aana illachishino latishshinke mitto xawishshaati. Mereershuwate saga'litanno daga gobbate gede kiiriro dagate kiir batinyi Afrikunni 35ki deerrira ofollannoho. Konnira gobbanke miinji jawaante leellishanno jawa gumaati. Dhuka ajjino maate haaronso qansootu heeshshote deerra woyyeessatenna qaaquullu woyyaawino heeshshote akatinni lophitanno gede assatenni ilamate gatamarshi aana kalaqantanni noo soorro jawate.

-Ayirradu Amaalete mini miilla

Sai dirinni waayi shiqisho woyyeessatenni, moolle wirro kalaqantanni gawajjannonsa qooxeessubba aana waayi shiqisho afidhanno gede assinoonni. Lolahu bidhatto noonsa qooxeessubba danote reqeecaambe ajishate jawaachishshanno millimillo assinoonni.

Diru giddo dipiloomaasete ragaannino kalqoomunna olluu aana qara lamooshshunna duuchu ragi dipiloomaasete loosa loosantino. Lawishshahono Itophiyu BRICS karsamase dirunnita biheeraawe dipiloomaasete qelle assine adhinannite. Kunino Itophiyunni macciishshama luphi assitanno.

Itophiyu Afriku mittimanna halantino Mootimmuwa uurrinshuwa safaanchooti. Muli yanna kawa dipiloomaasete ragaanni afi'nanni hee'noonni gumi Itophiyaho kaajjado dipiloomaasete dhagge afamishsha uyitinooreeti yaa dandiinanni. Konni aleenni gobbanke borreessiisanni noo rakkino miinju millimorano gari afamishsha uyitino.

Tini kaayyo Itophiyu miinjunna dagoomitte handaara kakkayissanno; daddalunna investmentetenni ledote kaayyo kalaqanno; dikkote doorshubbano halashshitanno. Halammete hanqafubbankeno kaajjitanno gede jawu qeechi hee'rannose. Ledotennino

Bakkalcho

Odo

“Yanna Itophiyu noose...”

maala`lissanno baattote ofollo, gaxigalu saadanna muro hattono babbaxxitino coyibba amaddino yiinohu xaphoomu ministirchi; illenke fanne la`a, la`noommota latisatenni fulanno gede assa hattono egensiisanna owaantete aamamishshanke lossa dandiinummo gutunni lanteemmo yee coyi`rino.

Leellisho Itophiya injiitannota daa`attote iillo assitannose foto lawishshu garinni leellishshannote yee xaphoomu ministirchi huwachishino.

Itophiyu nooseta hala`lado turizimete jiro mittu hari giddo leellisha Abbay mooqotenni yinanninte gede ayirranoha ikkirono; turizimete ministere leellisho qixxeessatenni assitino wo`naalshi galatisiisannonna jironke roore egensiisate kaa`lanno yiino.

Itophiyu 900 diri biraannu /Gogu aana borreessinooni/ doni nooseta; umiseha yannate kiiri, duuchu budinna turizimete jiro noose gobba ikkase buuxise; mite mite gobbuwa kayinni 200 diri dhagge nafa heedhunsakkinni noonsata egensiisatenninna leellisho kalaqatenni eo gamba assitanno; ninkeno noonke jiro garunni horonsi`ne gutunni lata noonke yiino.

Xaphoomu ministirchi xawishshi garinni; 10 diri latishshu mixubba giddonni baxxinoonnino miinju handaari heelliichuwa mereerinni qaru turizimete handaaraati. Handaara garunni horonsi`ratenni Afrikaho

addaxxinanni gobba gatamaara dandiineemmo.

Turizimete ministercho ambaasaadder Naassiise Caali ise widoonni xawissino garinni; turizimete handaari millimmonni gobbate gede xaara hanafote looso gumullirano; xaphoomu ministirchi Abiy Ahimedihunni gumulantinoti gebeta lehager, gebeta letiwuliddi turizimete latishshubba handaaru lophora hexxo uyitannotanna hallanyu handaara jawaachishshannote.

Leellisho Itophiyunnita turizimete jiro egensiisatenna handaara lossate kaa`lanno yitinoti ministircho; lophitino gobbuwa duuchu garinni horonsidhanni afantanno turizime lossate baalunku qansichi wo`naalsha assa hasiissannosita qummeessino.

Gobboomu turizimetenna hospitaalitete investimete leellisho fanote amuraati aana jireenyu paarte layinki pirezidaante kalaa Adem Farah hattono babbaxxitino ministirootinna mootimma loosu sooreeyye afantino.

Leellisho qoqqowu turizimete biirubba ledotenni 100 ali handaarunni bobbakkino hoteella, daa`atishiisaano uurrinshuwa, qoqqowu turizimete biirubba, miidiyunna tekinoolejete uurrinshuwa leellishotenni beeqqitino.

Gobboomu turizimetenna hospitaalitete investimete leellisho wocawaaro 29 hanafe birra 28/2016 M.D geeshsha keeshshitanota buunxooni.

Qoqqowoho madaabbaru...

hundaanni hosiinsanni hee`noonni Qoqqowu Keerunna Ga`labbote Biiru xawissu.

Tenne odo qixxeessinummo yanna geeshsha 148 moorunni huluullamoonnire seeru hundaanni hosiinsoonnita xawinsooni.

Itophiyu piresete uurrinsha ledo bilbilunni hasaawa assinohu Qoqqowu Keerunna Ga`labbote Biiru Sooreessi Kalaa Alemaayyehu Ximootewoosi xawissino garinni; qoqqowoho xaphoomunni 25 kumi 140 kuntaali bushshu madaabbari mooramino; loosidhe galtino daga madaabbara shiimu baatooshshinni afidhanno gede dandiissate mootimma 28 Miliyoone birra irko assitinnoho.

Konninni, madaabbaru baatto e`eenna afi`nara dandiinanniha 412 kume kuntaala laalcho hoongoonni yiinohu sooreessu; konne laalcho afi`ne techo noo dikkote waagira soorrineemmo 1 Biliyoone ali woxe hoongoonnita egensiisino.

Konni ledo amadisiisaminohunni assootu aana angansa no yinoonnire 148 manna seeru hundaanni hosiinse buuxo assinanni hee`noonni yiinohu kalaa Alemaayyehu; deerra deerranko afantannori loosu massagaano, woradu gashshaano, gibrinno ogeeyye, ollu murrootinna baadiyyete loosu harisaano afantannota qummeessino. Moorunni huluullamoonni massagaano biilloonyunni ka`anno gedenna seerunni xa`mantanno gede assinooni.

Ledoteno, angansa no yine huluullamoonnire 59 madaabbaru daddalaano seeru hundaanni hosiinssiisate ugaanxanni hee`noonniha ikkana dagano

reqeccishatenni halantanno gede xa`mino.

Wole widoonni qoqqowu gobbate keere agarsiisate hixamanye loosanni noota xawissinohu sooreessu; ofollonsa wole gobba assidhe Hawaasi quchumi giddo mine karaayya`e qoqqowunna gobbate keere hunate Itophiyu Telekomunikeeshiine loossannohu gobbaanni Ithiyo-Telekomunikeeshiinet aana womaashshu gawajjo abbitanno tekinooleje horonsi`ratenni haammata Siim kaarde (masmara) attante hirtannore seeru hundaanni hosiinsoonnita xawissino.

Kalaa Alemaayyehu; kuri jaddaaleeyye gobba gidonna gobbaanni halamaano noonsare ikkana assinooni qorqorshinni buuxa dandiinoonni yiino.

Kuri jaddaaleeyye seeru hundaanni hosiinsi yannara Itophiyu giddo hallanyootu angara nookkihanna mootimma angara calla hee`rannoha, mootimma anganni fuliro lowo gawajjo abbanoo uduunnichonna lowo woxe angansara amandooni.

Jaddaaleeyye Hawaasi quchumira keeshshinore ikkana afi`noonni tajenni buuxa dandiinoonnita kalaa Alemaayyehu qummeessino.

Daga minensa kiraho uyitanno woyte karaayya`anno manchi ayimma buuxanno gede duu`re huwachishino.

Amadisiiseno, qoqqowu keere agarsiisate loosanni loosi aana dagate halamme jawate yiinohu sooreessu; daga hiittenne yannarano huluullissanno ikkitubba la`uro ga`labbote bissara mashalaqqe aatenni mootimma waatira ikkita halamaanchimmansa leellishshanno gede sokkasi sayisino.

Keeru waalchi wo` ...

seerimalete loosu mootimmacincitannokkita qaagiissitino Pirezidaantite Sahileworqe, wolqa horoonsi`rate fajjinoonniti mitte mootimmaniti seeru aliidimma agarsiisanno uurrinsha calla ikkase ayirrisantanno gede loosannitano qummeessitino.

Kaphu duduwo, gibbo kalaqanno hasaawanna, daga daganniwa kiphisiisanno assoote, dagoomu mittimma aana ledo hee`rate heeshsho danote tugganno bissa aana mootimma seerunni xa`mamantanno gede assitannota kultino.

Itophiyu budinna akati gobbaanni ikka, daganna dagate mereero gaance kalaqate loossa, gibbonnitanna kaphu taje fincate loosu daga mittimmatenni heedhannokki gede assanno yitinoti Pirezidaantite, konnira kaphu taje, gibbote hasaawanna daganna dagooma badanno loosu loossannore Mootimma seeru alidimma agarsiisate loosu loossanno.

Konne diro dipolomaasete handaarinni Itophiyu BRICS gobbuwa miila ikkasenni gobboomu dipolomase aana borreessiinsooni guma qellete gede assine adhinannitanna Itophiyu su`ma kalqete gotti assinotano qummeessitino.

Tini kaayyo Itophiya, miinjunna dagoomu handaari kakka`anno gede asstannota, daddalunna investimete kaayyo kalaqannota, dikkote doorshano kalaqannota Pirezidaantite Sahileworqe caakkeessitino.

Gobboomu Amalamishshi Komishiine galtinotanna seeda dirra keeshshitino hedote badooshe araarsate aana illachiishshanno gede qaagiissitino. albi foonqe shuqunatenni, amaalamatenni woyyaawino Itophiya kalaqate kaayyo angankera no yitino.

Amalamatenni, hunnooni coyee shuqunatenni, sumuu yinoommikki coyee sumuu assatenni, dawinoha dhaawatenni hiiqqaminoha sissatenni loosa hasiissanno yitannino qaagiissitino.

Konne loosu loosatenni baalunkura ikkkitanno Itophiyu gobba ijaarantenni baalunku sumuu yeenna ammaname hee`ranno gobba kalaqate loosu loosatenni umisi qeecha fula noositano coydhino.

Jiffanni noota heeshshote oolto gargarate mootimma kaajjado woxunna fisiikaalete pooliise loosu aana hosiissannota xawissinoti Sahileworqi; mootimma taayxe waagu oolto gargarate kaajjado woxunna

fisiikaalete pooliise loosu aana hosiissannota amaalete minira xawissino. Baajeettete diro xaphi assinoro gobboomu gobbate lopho 7.9 xibbuunni ikkanno gede baalunku miinju handaari aana illachiinshe loosanni yaatenni qummeessitino.

Waagu oolto dandaate umi loosi laalchonna laalchimma luphi assine halashshate yitinoti Pirezidaantite Sahileworqe; konni ledo amadame fisiikaalenna woxu pooliise gumulo buuxate assinooni loosi kaajje sufanno yitino.

Baajeettete diro 3.5 miliyoone dagara haaro loosu kaayyo kalqate loosanni hee`noonni yitinoti Pirezidaantite, onte baara widi gobbara 5 xibbi kumi qansootira loosu kaayyo kalaqate illachiinshe loosanni yitino.

Mootimma eo gamba assate loosu lossate illachiinshe loosanni loossa giddo umiha ikkinota qummeessite, 441 biliyoone birra giwiro eonni gamba assate illachiinshannita qummeessino.

Giwirinnu handaarinni 22.1 miliyoone heekitaare baatto ale hawuurrannitanna 810 miliyoone kuntaala xaphoomunni gamba assate loosannitano qummeessitino.

Giwirinnu handaarinni 103 miliyoone kuntaala qamade latinsooni. Dhagetenni umi yannara qamade gobbara soyaatenni gobbaydi woxu soorro afi`noonni. Ruuzetenna badalate laalchinni loosanni hee`noonni loosu lossatenna xaphooma gobbate gidu laalcho 639 miliyoone kuntaala lossate, gobba dikkorano shiqishate waalcho fanino yitino.

Maatete jireenyi millimmonni baalanta kifillanni jawa laachimmate lopho leellishino. Malawunni, saadatenni, saadatenni afi`nanni laalchinni, gaatate laalchinni, shaanunni, laalunni jawa soorro daggino. Konninni, qansootu kalaqamanni nooha waagu oolto woy lexxo dandaate, ledote loosu kaayyo kalaqantino yitino.

Faaynansete handaari sa`u sase dirrara jawa lopho borreessiisino. Baalante baanke suuqote woxi bikki addintanni woyyaawino. Xaphoomunni liqoo liqiisate loosu lopho leellishinoha ikkana, sa`u baajeettete diro 547 biliyoone birri ali liqoo beenkooni.

Gobbanke haanjanna shaqqado assate amandooni timora mitto barra calla 566 miliyoone ali chiginye kaasatenni haaro dhagge borreessiinoonnita xawissino.

Seyoo

“Ani faranjootuwiinni harunseemmohu loosu budeeti”

-Bonqiso Keeta Hariso

Amsaalu Felleqe

Anjesinni rosu minira harirono, kifilete uynanni rosira illacha assantenni roore godo'lete wodanasi tuganno. Roore yannasino godo'letenni saysanno. Sai gashshooti yannara noohu rosu budi kaajjadoho. Rosaano danchu amanyootinni quxe lossannoho. Rosu guminsano hattonni naaxxisannoho. Konni kaiminni rosaano rosu mini giddoonni rosu yannansa godo'letenni calla sayissannoha ikkiro woy danchu akati hooginsaro seejinanni, qunxuunxanni, sairono babbaxxitino doogganni qorichinshe danchu amanyootinni lophitanno gede assate yaatenni baalunku hanqanno, ufanno. Kuni assooti mitu mitu manni ragaanni qorichu gede la” amara dandaanno.

Konni kaiminni mitu roso murate wolu kayinni xaadinonsare baala sa'anni hasidhanno deerrira iillitanno. Techohu seyoote gafi wosinchinkeno xaadinisiri konneeti. Rososi 4ki kifile geeshsha calla rose mure agure fulino. Konnirano korkaatu, rosu mini giddoonni roore yannasi godo'letenni sayisannohura rososi garunni harunsa noosi yaannohunni kifilete murrichi “Halaqu” rosiisaanchu, rosu mini murrichi, rosu mini hoowe agaraanchi hattonni annisi uffannosita kulanno. Konni kaiminni isino rosu deerrasi konni aleenni xiwe diha'rino. Ikkollana, iillitinosi miiconni gadachinannisi hee'noonniha lawisirono xaa yannahu rosu budi ledo heewisanno woyte hattenne yannahu rosu budi ilama seejje danchu amanyootinni quxe lossannoha ikkasi farci'ranno. Quunxuunxannihu seejjetetinkanni.

Isino rososi mure fulasinni digaabbino. Togo yaanno woyte roso murre fula danchate yaa dikkitino yaanno. Kayinnilla “miqichu annu kaayyora qoe afi'ranno” yinanni. Roso mure fulinohu rooru ba”anna la'nanni isi kayinni heeshsho eafulchono ikkitino doogonni sayisinoha ikkirono techo noo deerri digaabbisannoho.

Rosu egennote danchaho. Kayinnilla, manchi beetti heeshsho rosu aana calla xinxantinota dikkitino. Rosinohuno rosinokkihuno hiikkonne loosono loosara agarranni. Konninni, murirono babbaxxitino loossa wo'naalatenni xaa yannara rossinorira aleenni umisinni loosu kalaqa dandiino.

Techohu seyoote gafi wosinchinke Kalaa Bonqiso Keeta Hariso yaamamanno. Ahaahisi afikkinni reyinhura isi qaaggora “Bonqiso Keeta Hariso, Maganu batiso” yaanni qaaganno. ilamasinna lophosi Shabbadiini woradira ikkana; xaa yannara hee'rannohu kayinni Lakkote quchumi gashshooti hundaanni Morochu olliiraati.

Kalaa Bonqiso rosaanchimmasinni godo'lesira aanno baychi kaiminni rosu mini hakkiicho agurranna hiikkonni rosi minirano mare rosannokki gede agawo tuginosita afti minisirano diha'rino; baalankare facci asse agure lekkasinni Wondo Genneti quchumira hare Bekkeere yinannitenni kurraaze loonsannita 200 Bekkeere umisira duqqe xaano wirro lekkatenni Lakkote quchumira higanno. Hakkiinnino abbino Bekkere heqotenni kurraaze loosanni hira hanafi.

Hattene yannara qooxeessaho caabbichu hala'linokkihura laambunni xabbanno kurraaze lowontanno hasantanno. Isino tenne huwatinhura heqonna Bekkeeretenni

kurraaze loosanni dikkote fushshe hiranno.

Kuni loosino hasi'rino garinni tirfe abbannoha ikka hoogasinni agure agu mine qaxarame aganunni 2 birra baantannasi soqqamanni loosu hanafi. Mittu diri geeshsha loosu gedensaannino agure annisi minira hige baadiyyete sase dirrara keeshshi. Tenne yanna mereerono baca eafulchono doogo sayisino.

Hakkiichinni, Cuua”mmete ayyaana ayirinsanni barra annisi oosote mitto mitto birra ee ayyaanaho hadhe hagiidhitine hosse higganno gede assi yannara isira kayinni 2 birra uynosita qaaganno. Annisi uynosihu 2 birri kayinni techo iillino deerrira jawa kaima ikkinosita kulanno. Tenne dagonni annisi isira assino wulatira galatisi baca ikkinotano kayisino. Ayirrinnyu annuwaho ikkona.

Hakko barra roduuwisino ikkito jaallasi maatensa uytinonsa birrini cuu”ammete ayyaana hadhe hagiidhitanni hossu woyte isi kayinni giddosinni angasira noo birrinni maa hire daddaliro woyyannosiro malanni keeshshe; hakkiinnino annisi uynosi 2 birri giddonni 14 saantenni 2 kiilo shumbura hidhe hawarro minisira hige.

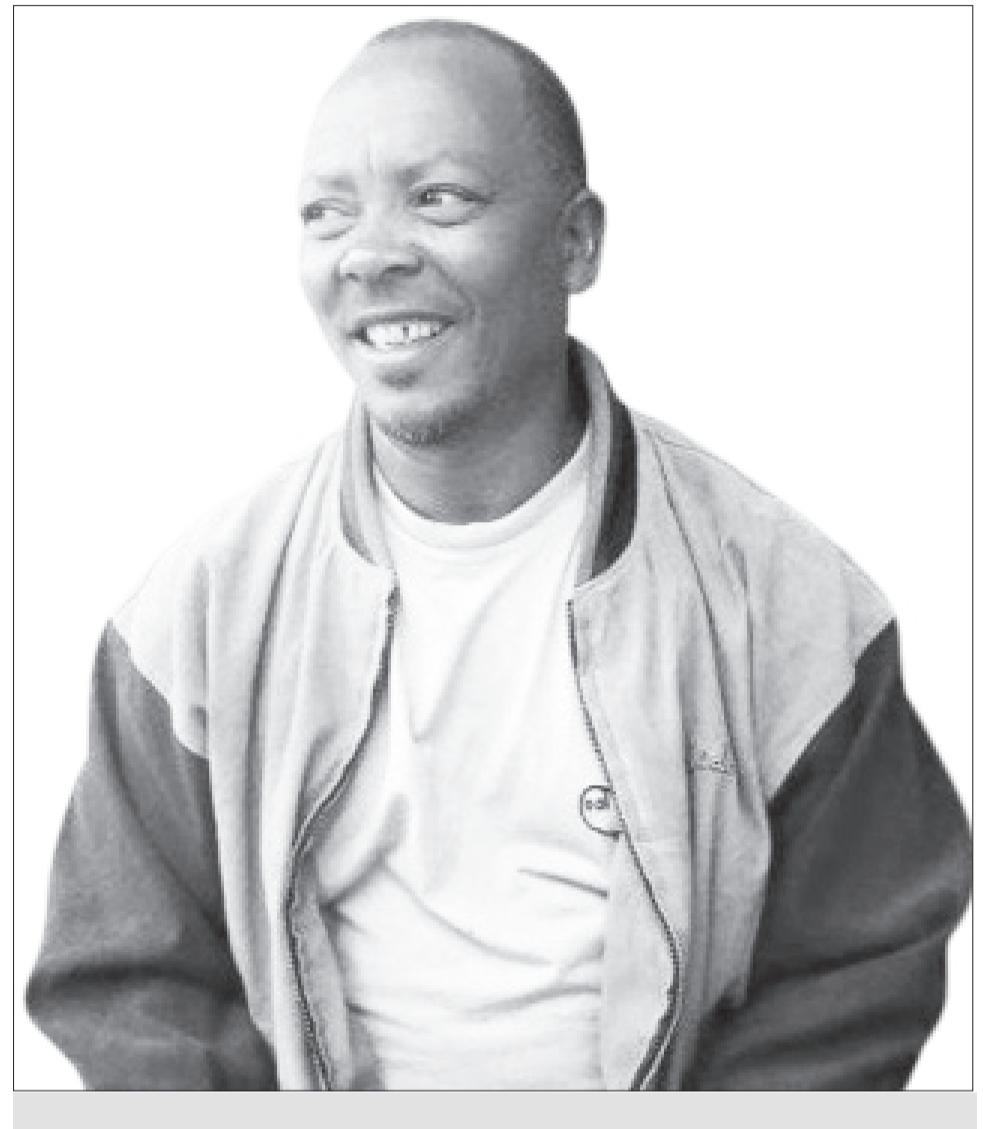
Hakkiinnino, shumbura hakkonne amasi xoxxiisiteenna qooxeessaho agu minnara doyisse hiranni 8 birri geeshsha suuqi'ri. Konni birri aaninnino 7 birrinni Gerecho hidhe baadiyyete ayiddisiwa wodhe isi xoxxoosi dadda'lanna Gerechosi kayinni qalte qalanteenna kirotenni 8 iillitu. Barrunni mitto barra kayinni Gereewisi giddonni lame mittu barrinni reyitanna mitteenni shoolu Gereewi rey. Konni hexxo mure qooxeessa agure ba”ara ka”anno woyte annisi gatinore shoole Gereewo hire buna hire worinoha wirro hiranno woyte tirfannosi. Konni birri aana wole birra lede booto hire xiikke woxisi lexxanno gede lowohunni kaa'lisi.

Isi kayinni cince dikeeshshino wirro xaano qaei agure jaallasi ledo Wondo Genneti quchumira hare wirro agu minnara qaxarame loosate geeshsha iillino. Hakkiinnino 6 aganira keeshshi gedensaanni agure Shaashamannete Garaajetenna agu minnara soqqamanni sayisinota kulanno.

Kalaa Bonqiso baxxinohunni Garaajete loosanni saysi yannara mini loosu agure kaameelu uduunne tirranni usurranni garanna woloottano caabbichu ledo xaaddanno ogimma baala seekke la”anninna ogimmasi lossi'ranni lame dirrara keeshshi gedensaanni agure ayiddisiwa baadiyye ha'ranno woyte annisi kayinni albaanni hire worino saada hire Lakkote mine mines hee'ranno gede assannosi.

Hakkiinnino Asaambusanna qoqore gananni daddalanni keeshshe tirfa giwita buna hire qole hiranni daddalosi sufi'rono gedensaanni kayinni agure Moyaale hare uddano abbanni daddala hanafi. Duucha yannara xaaddinosi guffa baala sa”anni heeshshosi woyyeessate lowonta sharramino.

Daddalu loososi halashshi'rate hojjisinni sharramantenni qooxeessaho mittichu jaalisi ledo hasaawe jaalisi anni birra liqisiseennansa Addis Ababu quchumi geeshsha hadhanni uddanote daddalo iibbishshe harissu. Ikkollana jaalisi ledo seeda yannara dikeeshshitino. Lophonna soorro dagguta hoshsho mite gede ikkitu.

Barrunni mitto barra dikkote giddo jaalisi wolu manni ledo giwamanna mereero kaa'latenni giwamanno woyte kalaqantino gaance kaiminni daddalosi agure wirro qooxeessa agure bai.

Iso hanse hoongeenna gedensaanni annasi amande usurate geeshsha iillinirino; kayinni isino agure bainowiinni settu agani gedensaanni qaera higeenna geerru araarseenna Lakkote wirro uddano daddala hanafi. Togoanni duucha yannara xaaddannosi qarrubba saysino. Hattene yannara baala kayinni hexxo dimurino. Mitte loosu doogosi gufidhanno woyte wole loosu doogo hasi'ranno.

Hattene yanna baala cincatenni sayse xaa yannara woyyaawu deerrira afamanno. Loosu doogosi baala cufantu yannara hexxo mure woloottu gede agure ofolloommero konne deerra iillara dandaannokkita coyi'ranno. Kalaa Bonqiso, xaa yannara Morochu quchumi giddo Ijaarshu uduunni suuqenna xaawulunni loonsanni mini uduunni mine fane loosi'ranni afamanno. Uurrinshuwasirano 10 ale ikkitanno qansootira loosu kaayyo kalaqa dandiino. Addi addi loossano qote qoteho loosanno.

Kuni baalu jawaantetenni daafure dafe fushshi'rino jirooti. Isi aganunni 2 birra baantannasi hakkiinnino baatooshshu nookkiha owaatanni saino. Techo kayinni isi qaxare loosisannoha ikkate geeshsha iillino. Albilliteno loososi halashshate hexxo noosi. Kalaa Bonqiso saysino doogga woloottaho lowo rosicho uytannote. Is yaatto garinni; xaa yannara bacu wedelli uminsanni loosu kalaqqe loosate hasattono ikko xaaddannonsa guffa sa'anni heeshshonsa woyyeessi'rate murci'raanchimma dinonsa. Loosu baxanna naada hoogate laoshshi

rumuxxe lellannota kulanno. Mitu mitu loossukkinni duree'ma hasidhannori nootano dimaaxino.

“Ani faranjootuwiinni harunseemmohu loosu budeeti ikkinnina waajjo Awuropu Torshiine wodhe Jiinse qodhe loosiweello loollaawa dikkinno” yaannohu Kalaa Bonqiso; togoo rosichi noonsa qansooti loosu ayirrisenna balaxo uyte loosatenni maatensanna mootimmate anga la”antenni uminsanni loosidhe lophate sharrama noonsata huwachishanno.

Lophitino gobbuwa qansootinsara loosu bude lellishshino. Lophonnsa buuxidhu gedensaannino ikkiro roorenkanni loosu ayirrisannore ikkitino. Ninke gobbara kayinni loosu minshe Awuropu manni Torshinenna Jiinse ayirrinnye uyne baatto kaxxate nafa cee'minanni laoshshi gata hasiisannotano amaalanno.

“Ilama loosu baxanna naada hattono gobbanke laalcho horoonsi'ra dandaa noonsa. Yannansa hasiisannokkirinni sayisantenni loosunni sayissanni rosiissinonsa dagooma kaa'litanore ikka noonsa” sokkasi yaanni sokkasi saysanno.

Rosu mine marre fidale kiirroonni daafira woy hiikkonni rosu deerrinnino maassammoonniha ikkiro; loosu giddora ea hoongi geeshsha rosunni soorro abbinoommo yine heda digaraho. Rosinohu umosi heeshshi asse gobbasi, dagoomasi, yannasi hattono hiikkonne loosono ayirrisanno. Kalaa Bonqiso loosu rosichino baalinkera dancha lawishsha ikkannoho. Albillichono loossasi halshshe loosi'rate mixo noosi. Ninkeno mixosinna kakkaooshshesi jawaachinshanni dancha loosunna seyoote yanna halchineemmosi. Keerunni!

Woganna Turizime

Daganna Dagoomu Ayyaana, Irreecha

Abrahaam Saamuuel

2016M.D Oromote dagara galatunna huucattote ayyaani Irreechu, Hora Finfinne Addis Ababahonna Hora Arsedii Biishooftu daganna dagoomu leeltinowa budessinna hornyasi agadhino garinni hattono budu uddannanni biiffenna iibbe ayirrisame saino. Konnira, Irreechu ayyaani Oromote dagaha calla ikkikkinni Itophiyu daganna dagoomu ayirrisanno ayyaanaati. Qoleno Afiriku ayaanano ikkana.

Irreechu yaa Oromote daga Kaaliiqa, (Waaqa) galaxxatenna huucattotenni Kaaliiqa xa'mate harissanno amuraateeti. Irreechu ayyaani amma'note suudunni roorenka, budu hornyisinni hala'ladunni harinsanni ayyaanu amuraatise leellanno.

Irreecha lamu garinni ayirrisanni. Umihu Ilaallate ikkana, arri yanna sa'eenna badheessi aganna cora ayirrisanni ayyaanaati. Anfummonte gede, arri yanna arrishsho batidhanno yanna ikkasenni way anje hedhanno daafira saadanna mannu way goo'ronni gawajjantanno yannaati. Konni kaiminni, mittowa heedhannoti Oromote daga badheessu aganira gamba yite Kaaliiqa (Waaqa) xeena annoonsa gede huucattotenni xa'mitannoho. Qolteno galaxxitanno.

Tenne yannara Oromote daga Kaaliiqa huucattotenni xa'mitannoho badheessi xeena Kaaliiqa aansaraati. Ilaalu aana fulle Kaaliiqa gutunni huucattotenni xa'ma, albi Kushi ga're amma'note amuraati ledo lowo gede xaadannoho.

Layinkihu Irreecha ayirrisanni yanna hawadu yanna sa'eenna arru eanno Wocawaaru aganinni kayise ikkana tini yannano tunsichu saeenna caabbichunna daraarote yannaati; way laggaranna garbuwa noowa marre ayirrisanni (sayinsanni) ayyaanaati. Konni ayyaanira hawadu korkaatinni xeertidhe noo daga, fiixu, firu xaadanno yannaati. Hawadi lolahi, way wo'ma hoolteenna xaadikkinni keeshshino manni ququxamatenni xaadanno yannaati. Tenne yannara Ilaalla, baatto baala mu'rotenni, daraarotenni wo'mite biiffanno yanna ikkasenni, lowo gede baxissanno yannaati. Oromote daga Irreecha ayirrisannohu, konne leellishinonsa Kaaliiqira (Waaqira) galata shiqishateeti.

Way heeshshote buicho ikkinohura, kalaqama

dhaggeeffatanni Kaaliiqi konne xalala waa uynonsahura gamba yite galaxxitanni ayirrisanno ayyaanaati. Tenne yannara, Oromote daga saadansa nafa coommitannoti (boole woy hora) noowa bobbaassanno. Tini yanna haaro loossa hananfanni yannano ikkitanno. Irreechu ayyaani amuraati giddo Abbagadootu, Abba malkanna gosate massagaano jawa baycho afidhanno.

Dagano angansara shama hayissonna daraarcho amade Kaaliiqa galaxxitanni, huuciddhani Malka (lagu) noowa dirritanno; hakkiinni suffe, malkate maasso iillishanno; maasso iillishshu gedensaanni hayissotenninna daraarchunni waa kissanni ayirrinnyunni wortanno. Konni gedensaanni, diru gaangaawe daasinna yannate doychu leellishanno budu faarso "Mareewaa" yitanni faarsitanno.

Irreechu ayyaanira seenuu budu uddannanni biiffe seesse "Siiqe" yinannita amade budu faarso faarsitanni ayirrisanno. Labballuno, "Halange" amade "Irreesso" yitanni dirinsa deerri garinni faarsitanninna sirbitanni galaxxitanno. Baxillaano afidhino wedellinna seennino tenne yannara noonsa macciishshamme baxannoteranna baxannohura sirbunni xawissanno.

Irreechu ayyaani, Oromote dagara gadu amuraati xawishshaati. Oromote daga Itophiyu giddo noo daganna dagoomi giddo mitto ikkitanna, dagate kiironni, baattote hala'liniyinni jawa qeecha amaddanno. Miinju, polotikunna dagoomu hajubba gadu amuraati hundaanni tantante loosu aana hosiisse umonsa gashshitanni daggino. Noonsa budenna hornya konni amuraatinni ilamate keeshiishshe ragisiisa dandiitino.

Irreechu ayyaani tenne yannara Oromote daga ayyaana calla dikkino. Itophiyu daganna dagoomiho; hakkiinnino sufe Afirikunna Kalqete ayyaana ikkana dayno.

Tayxe Irreechu ayyaani budessinna hornyasi agadhino garinni Hora Finfinne Addis Ababahonna Hora Arsedii Bishooft Wocawaaro 26-27/2016M.D Itophiyu daganna dagoomi hattono Afirikunna kalqete baara widinni daggino daa'ataano noowa addi addi amuraatinni, budu uddannanni biife ayirrisame saino.

Hora Finfinne Irreechu ayyaani Addis Ababaho Oromote daga, hattono addi addi

qoqqowubbanni daggino wosinna, hattono quchumu teessaano noowa budesi agadhe galatunnihanna araarunniha ikke ayirrisame saino. Oromote dagano konni ayyaanira Kaaliiqa (Waaqa) hawadi tunsichinni xawaabbu widira fushshinonsahanna haaro diro saysinonsahura galatanna ayirrinnye uytino.

Irreechu ayyaanira Oromote daga wole daganna dagoomi roduuwi ledo keerunni, baxillunni mimmito ayirrisatenni ayirrisanno ayyaana ikkana; tayxeno ayirrisoonni ayyaanni konne amuraate leellishinoho. Ayyaanu mittimmaniha, baxillunniha, keerunniha ikkasi xawisino garinni ayirrisamino.

Ayyaanu babbadooshshu nookkiha mittimatenni ayirrisanniho. Galatu ayyaanaati. Araarunna sumuu yaate ayyaana ikkinohura, ayyaana beeqqitino daga konni ayyaaninni duucha dancha rosicho ikkanoricho adhitino yine hendanni.

Haaro diro sa'ate ayyaana ikkino Irreechu ayyaanira, Addis Ababaho ayirrisi yannara budu amuraati garinni qixxeessinoonni basera amuratesi harinse akkalunni haaru dirira iillishino Kaaliiqa (Waaqa) galaxxite sa'ino.

Irreechu ayyaanira beeqqaano ikkate gobbate deerrinni duuchu manni dayno. Dayno manni, kuni ayyaani gobbate gutu hornya kaajjishannoha ikkinota xawissino.

Ayyaana beeqqate Halaabu Zoonenni daynohu Kediri Jemaalihu xawisanni, konne ayyaana beeqqasinni gobbate gede noonke xaadooshshe kaajjishannota kulino. Ayyaanu aana duuchunku umisi bude woleho leellishate kaayyono uyno ayyaana ikkinota Kalaa Kedir buuxisino. Halaabu dagarano diru dirunkunni ayirrisannihu ayyaanu noota kule; ninke konni ayyaaninni haammata ikkino rosicho adhinoommoho yiino. Ayyaanu Itophiyu daga mittimma caabbishe leellishino ayyaanaati yiino.

Wole Sidaamu Qoqqoowi Yirgaalamete quchuminni daggino Maarta Ledamoti uytino hedonni; Irreechu ayyaani daga baala budese leellishshino ayyaanaati; roduuwimma roorte leeltino baychooti; dagate xaadooshshe kaajjishino ayyaana ikkinota coyde, togoo ayyaanira beeqqaancho ikkasenni hagiirraame ikkinota coyidhino.

Ayyaanu gobbankeha gutu hornya kaajjishate doogo faninoho; Oromote daga ayirrisannohu Irreechu ayyaani Itophiyu daganna dagoomi uminsa bude uddi'ranna sirba garunni kalqete leellishanni doogo kalaqino; annuwanke albinni kayise ragisiissanni abbitinota mimmitu ledo ayirrisamate horyna lede kaajjishannoha ikkino yitino.

Wolootu beeqqaanono, ayyaanu Itophiya gotti assanohonna Oromote dagano daganna dagooma hanqafa dandiitannota loosunni leellishshino ayyaana ikkinota xawissino.

Irreechu ayyaani galatu, baxillu, araarunna keeru ayyaana ikkinota amuraatunni leellishshino.

Ayyaanu, haammata Oromote daganna gobbate deerrinni daggino daganna dagoomi noowa ayirrisamino. Abbagedootuno daanno diri keerunniha atootunniha, baxillunniha ikkana gede Hora Arsedee assitino maassote amuraatinni konne diro danchuri ikkana gede halchonsa xawissino.

Irreechu ayyaani Oromote daga calla ayirrisanno ayyaana ikkinokkita xawissinori beeqqaano, kuni ayyaani daganna dagoomunha hattono kalqete ayyaana ikkinota kultino. Ayyaana budesi agadhino garinni baxillunni ayirrisinota coyidhino.

Ayyaanu Itophiyu gutu hornya ikkinohura, baalunku agare ilamate ragisiisa hasiissannotano beeqqaano coyidhino.

Irreechu ayyaani ga're, gosa, amma'no, sircho bandikkinni baxillunni ayirrisanni ayyaana ikkasinni, Oromote daga wole daga hanqaffannota ikkitinota leellishino.

Biishooftu Quchumira afamannohu Hora Arsedii albi warinni hanaffe Oromote Tulleemmi mittowa ikkate biifino garinni Irreeffanni amuraate harissanni keeshshitino baycho ikkana; tenne yannarano kuni baychi hornyasi agadhe ilamate ragisiinsanna dirunni mitte higge Oromote daga baala mittimatenni baychoho afante ayirrisanno. Konni amuraatinni Irreechu kalqete deerrinni egnamanno gede assitino.

Konninni, ayyaanu daa'attote handaara luphi assatenni sae, Itophiya kalqetenni leellishino ayyaana ikkino. Konnira, Kuni ayyaani baara widi allagicho ikkino budinni karsamikkinni ilamate ragisiisate dilaalanke baalunku fullo. Keerunni!

Yannate Hajo

Qoola 6

Itophiyu dipiloomaasete ragaanni noose adhamooshshe horonsi'ratenni duucha daga barubbara umisenni sa'e Afriku horubbara uurranno gede kaayyo uyitannoseta ikkitanno.

-Ayirrada Amaalete mini miilla

Kuni diri tonnu diri latishshu mixonni layinki gafa hananfemmo dirooti. Ikkinohurano sa'u sase dirraha mixote gumulshi kaajjillenne halashshatenni laanfenke taashshi'ra noonke.

Aantino sase dirranni duuchu handaarinna gobbanke lopho sufissisa qara illachankeeti. Ikkinohurano latishshanna huno taalo harisa sufote gobboomu lophora gufichoho. Guffa kaysanna gobbanketa sufote lopho ollohisa lipheessahono taxxi assineemmo hajo dikkitanno.

Seeru aliidimma buuxisanna keeru doogga mucuqiassinehoronsi'ra;hattono gobboomu keere buuxisate loosa konni diri giddo mootimma qara looso ikkitanno. Seeru aliidimma yinanni woyte bayiriidi seeranna bayiriidi seeri amanyoote agarsiisatenni; qansootu keerenaa hobbaate buuxisatenni; (kalqoomunniha ikkino amanyooti garinni); wolqa horonsirate callichu ayiddi mootimma seeru agarsiisaano uurrinshuwa calla ikkansa buuxisate.

Keeru waalchi ayee woyteno fanoho. Hallanyunnino ikko gutunni keeru dooggonni hiittenne daga ledono hasaawate mootimma ayee woyteno qixxaawate. Konnira qole gobboomitte amaalammeni baalanti daga hasattansa shiqishshe hasaabbanno gede loonsanniha ikkanno. Konni gobbaanni kayinni wolqate doorsha horonsiratenni poletiku hasatto wonshate assinannita seerimale assootubba mootimma dicincitanno.

Wole widoonni sannate bushatennino danchatennino mitteenni heedhino daga mittimma rodiimma lollongisate; saeno taysate hedatenni, harinsanni gaadubba haammattanni daggino. Kuni Itophiyu budinninna akatoominni fulinohu; dagate mereero gibbo kaysate loonsannihu; gibbotenna kaphu mashalaqqe tuqisate loosi daganke mittimma booreessannokki gede yaandanni. Ikkinohurano kaphu mashalaqqe, gibbote hasaawinna daga cancishshanno assootubba gumulatenni, dagate mittimma dagoomite xaadooshshe danote aana tugganno bissa mootimma seerunni xa'mamaano assate loosa loossannoha ikkanno. Gobbankehu poletiku laooshshi hedo hedotenni tirranni xawo ikkanno gede sa'u dirrara hanafaminohu dimokiraasete uurrinshuwa kaajjishate loosi kaajje sufanno. Poletikinke korkaataamu widooge lophanno gede baalanta hajo la'anno bissa beeqqisatenni loosa loonsanni.

Itophiyu gobbanke jawa gobbaati. Ikkinohurano jawimmasera ikkanno garinni kalqete leella noose. Gobbuwa duuchu handaari jireenyi birxicha fultinohu mixidhe ka'ino hedonniiti. Qarunnino gaamote hedonni roore baalanka gamba assitanno kaajjado hedo amade ka'ino gobbuwa gobbansa jiroonsite kalqe doytanni afantanno.

Ninkeno dhaggenke; hundi qajeellete annimmanke, duuchunkura ikkitannota; jiroo'मितिनो, xiiwo kalaqqanno gobbanna daga ikkate gaamote hedonni fulle gamba assitanno gobboomu hedo gatamarshi aana loosa noonke. Ikkinohurano daganna dagoomitte mittimma kaajjishshanno

loosa loosatenni gobboomunniti kaajjado hedonke biharaawennita ikkitanno gede loonseemmo. Biheeraawimma – daganna dagoomu mittimma; taalleenyanna taalino horaameessimma mereersha assitino gamba assitanno hedooti.

Gobbanke taaloonnyu gobba; baalanta Itophiyu daga labbanno gobba; baalunku Itophiyu dagara injootenna jirote baatto; baalunku Itophiyu daga gobba'ya yite mundeensanna miqichonsa wolaphoseranna bayirroonyisera baattannose gobba ikka hasiissannose. Ikkinohurano gobboomunniti kaajjado hedonke baalunku Itophiyu dagara; baalunku Itophiyu dagawiinni, baalunku Itophiyu daga beeqqonni adda ikkitanno gede assinanni.

Sa'`i dirinni xaphi yino guma la'noommoti moora gargadhate sharro konni dirinnino kaajjino garinni suffanno. Daganke halaalaancho qummeessa aatenni rosantino halamme kaajjishshe suffanno gede mootimma tenne hedewelchonni woshshattose shiqishshanno. Wole widoonni daganke mootimma uurrinshubba giddo owaantete aamamishshi aana xaaddannonsata danchu gashshooti qarra tirate dagitte owaante haaronso loosa kaajjite suffanno. Konni dirinni aantetenni adhineemmo owaantete woyyeessate loosinni daganke hasatto kassi assate loonsanni.

- Ayirrada Amaalete mini miilla

Sa'u sase dirranni borreessiinsoommoti xaphooma gobboomu miinju lopho konni dirinnino xibbuunni 7.9 anga ikkitanno gede duuchunku miinju handaarranni addi illachinni loonseemmo. Giwirinnu handaari laalchimma konni dirinnino sufisatenni 22.1 miliyoone hekitaare baatto ale hawuuranni. Konninnino 810 miliyoone kuntaala xaphooma gidu laalcho gamba assate loonseemmoha ikkanno.

Hoffaydi dagoomu kifilla jiffanni noota waagu iibbabbo ajishate kaajjado fiskaaletenna woxu poolise loosu aana hosiinsanni. Laalchonna laalchimma lossatenni laalchu shiqishsonni burqitannota waagu iibbabbo xiiwo ajishate loonsanni. Eote daddalo riqiwatenni reqeccaawa ajjanno gede assinanni. Gobbate giddo daddali amanyootenna islaanchimma buuxisate loosi aana illacha assinanni.

Mootimma eo gamba assate loosa lossate konni dirinni taakisete eonni 441 biliyoone birre gamba assate mixi'noonni. Ledotennino gobbaydinni fi'nanni jironna timotenni baajeetete dirinni 4.3 biliyoone birre afirate hendoonni. Lawino garinni gobbaydi jiro

timo 4.3 biliyoone iillishate loonsanni.

Dagganno sase dirra giddo 9.15 miliyoone ikkitanno qansootira loosu kaayyo kalaqate loonsanniha ikkanno. 2016 baajeetete dirinni 3.05 miliyoone qansootira loosu kaayyo kalaqate loonseemmo. Ledotennino 2016 gobbayidi gobbuwara seeru dooggonni onte iillote gobbuwara 500 kumi mannira gobbaydi loosu bobbaaso kalaqate loonsanniha ikkanno.

Illamate keeraanchimma buuxisate mootimuwate fayyimmatenna rosu poolisubba qarate. Rosu handaari aana sa'u sase dirranni borreessiinsoonniti jawaachishshanno soorro konni dirinnino kaajjite suffannoha ikkanno. Fayyimmate handaarinno amuwu ilshiisha keeraanchimmanna muuxate bikka ajishate loosi qara illachu mereersha ikke konni dirinnino loonseemmoha ikkanno.

Gobbankehu gobbaydi xaadooshshi hekkotenni fule uurrinshu dipiloomaasete xaadooshshira higanni no. Ikkinohurano sai dirinni dipiloomaasete handaarinna afantinoti gobboomu seyoo konni dirinnino gobbanketa gobbaydi poolise wodho agarre gumulshu deerri lophanno gede loonsanni. Olluu gobbuwa ledo noonke xaadooshshi poletikunni miinju halamme widooge lophanno gede illachunni loonseemmo.

Haaroo'mate kofatto lainohunni assinanni yekkeero gobbanketa kalaqamu jirosenni latate qoosso hattono layyote gobbuwa latate kaayyo ho'lannokki garinni gumullanni. Taalo horonsiraanchimma kaima assine keeraabbino dooggonni yekkeero gudate loonsanni. Gobbanke qasiisotenni xaaddanno gobbuwa ledo gooffinokkiti dannu hajubba kalqoomu seeri garinni dawaro afidhanno gede kaajjado dipiloomaasete loosa loonseemmo. Dannu hajubba dagoomite horaameessimankenna oliimma baxillenke hedote giddo eessatenni dawaro afidhanno assinanni.

Xaphooma gobbayidi xaadooshshinke baxillaano gobbuwa batisannoha, diina ajishshannoha, latishshu ha'lamaano hanqannoha ikkanno gede loonsanni.

- Ayirrada lamunku Amaale mini songafooti

- Ayirrada lamunku Amaale mini miilla

Xaphooma sa'u dirranni xaaddinonke jiffanna qarrubbanni roso adhatenni; aantino harinshonkera dhuka jawaantete bue assinammomsara hasiisanno. Giddoydi qarrubbanke keeraabbino dooggonni hasaawunni calla tidhino.

Baalanta dhukubbanke leellanno guma borreessiinsanni hee'noommo duuchu handaarinna jireenyanka buuxisate sokkora horonsi'nonsa. bareeda ilama ikkino; ha'lamanke roduuwimankera; mittimmatenna kaajjado gobboomitte hedonke ikkitino dagoomittenkera ikkito.

Saninketi bareedda ilama dhagge loossannote. Itophiyu jireenya hunkiisenni buuxisate loossannote; Itophiyu gottimara jawaattannote. Wolaphonkenna bayirroonyenke mundeenkenni ayirrisiisoommo. Jireenyanka qole hunkiinkenni ayirrisiisa noonke. Lamunku giddonni mittu xe'iro gobba wo'ma dikkitanno. Bareeda ilama gibbo efdhanno; baxille kaajjishshanno. Babbadama huntanno; ha'lamma mootoosidhanno. Jifubba qeellete widira soorrite gobboomu lopho ollahissanno. Tenneeti saninketi bareeda ilama.

Xa noonke jifubba sa'neemmo gedenna gobbate gede halchineemmo jireenya adda assineemmo gede gobboomunnita laashshate dhukanke erotenni lossate halama hasiissannonke. Konnira qole loosu budenke soorratenni, yanna dinonke yitanno macciishshammenni loosa baalinkewinni agarantanno. Mitte mittenti millimmonke gumunni dukkisantinota ikkitanno gedenna gumiweelo ba'anno mixo, yanna, jirono heedhannokki gede illachunni loosa noonke.

10 diri latishshu mixo giddonni, mereerimmo sani mixo gumulate gattinonke yanna haranchote. Ikkinohurano kalaqatenninna ollahatenni mixubbanke seyoora halama heedhannonke. Sa'u dirranni harinshonkenni qarrubba xaaddunkerono hala'lado kaayyo albankeenni abbitino. Konni aleenni jaawaantummoronna halammummoro roore guma borreessiinseemmota buunxoommo.

Konni daafira sa'noommo doogganni wodanchine rosa; abbinoommo gumma batisanna lossa; hakkiinnino aantino harinshora umonke qixxeessa agarantannonke. Ninke Itophiyu daga halammummoronna kaa'lammummoro gumulleemmokki mixo, borreessiineemmokki dhagge heedhannokkita dangoommo doogo xawishshaho. Roore halammeemmo, roore macciishshammeemmonna ayirrisammeemmo yanna baala jajjabba qeellubba gumulleemmo.

Loonsoommohunni loonsoommokkihu rooranno. Horonsi'noommo dhukinni horonsi'noommokkihu bati'raho. Shiimmaadda coyubba qeelantannohu jajjabba coyubbanniiti. Gobbankera jawa hendo; jawunni loosu; shiimmaadda coyubba jajjabba daafira yine sa'nonsa; duqqinoonkensa. Jawiidi seyoo gumulleemmo woyte shiimmaadda qarrubba uminsa yannanni qeelantanno. Gobbate daafira heda, qachimma qeelantanno. Baalunkuta taalo horaameessimma heda, hallanyimma qeelle assitanno. Itophiyu xa'mubba daafira sharrama, qooxeessu xa'mubba tirtanno. Kalqete ledo heewisama, dagate halamme lossitanno.

Bayra, baalunkura ikkitannota; baalanke taalo amaddannota, baalinke ledishshi aleenni ikkitinota daganna dagoomu Itophiya uurrisate murci'ne, qodhinenna halamme ka'no.

Kaaliyiqi Itophiyanna dagase maassiro!

Galateemba!

Bakkalcho spoorte

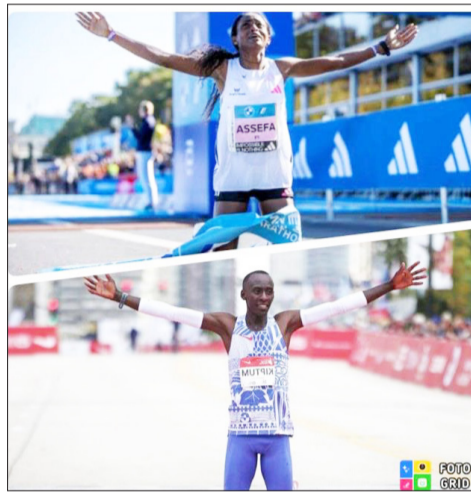
Kalqennita Atileetikse Wolu Gafi Widira Sayissino Riikoorde

Abrahaam Saamuuel

Bero gumulamihu Wocawaaru agani callaho shoole jajjabba kalqete riikoorde Atileetiksete Ispoortenni hiiqqantino. Tenne riikoorde mereero sase Itophiyu seenu Atileetooti Ispoortenyootu mitte mayilenni hiiqqitino. 5 kumi meetirenni hattono maratootenni hiiqqinoonniha ikkana; shoolki riikoordeno sai Sambatu barra Keeniyu Atileetichi Chikaagote maratootenni hiiqqino. Kunino, barrubate badooshshinni maratootenni wiinamu saate lamunku koo/teenni haaro riikoordenni riqimbooni.

Atileetiksete heewonni qara ikkitino maratootete heewo qeela shota dikkitino. 42km jiffanno heewonni kalqete kibirewosene woyyeessano shota dikkitino. Maratootete jawa gede ayirritanno millimmo assa hasidhannoha ikkana; kalqete deerrinni haaro riikoorde duucha yannara dila'nanni. Ikkollana, baxxitino dandaonna ikkadimma noonsari cincite mitte qaafu balaxxe fulatenni Wocawaaru agani giddo riikoorde hiiqqitanni Ispoorte haaru gafi widira reekkissanni sa'ino.

Baxxinohunni, lame lamala mereero lamunku koo/teenni borreessiinsoonni haaro maratootete kibirewosene kalqete Atileetikseranna kalqete Atileetootira dandaamannokki coy nookkitanna manchi beetti ikkadimmarra gawalo nookkita

leellishe jawa haruma worino. Maratootete beeqqo hananfi yannanni kayse sa'u seeda yannanni kayse ammannannikki ikkadimma leellishatenni Keeniyu Atileetooti giddo Iluudi Kipchoge iillannosihu dino.

Atileetichu doogimari aani heewora lame hige umisi riikoorde woyyeessino. Xeertinyunni albisaancho ikka dandiino. Naayikki (Nike) Ispoortete qodhonna uduunne shiqishanno uurrinsha maratootete 2 saate woroonni eatenni qeelanno yite doortinohu konne Atileetichaatika. Ikkirono, Atileetichu maratootete 2 saatenni 2 xiqqeessinni 57 lipheessinni 2:01:09 dirrise badooshshe kalaqa dandiino.

Konni ledo amadisiinse Manchi beetti 42

km mitte saate giddo dode fula dandaanno yitannoti Ispoortete maate hedono no. Ikkollana, Atileetichu Berliinete maratootete hedonohu woroonni dodino layinki lamalara, gobbasi beetto ikkinohu wolu Atileetichinni haaro riikoorde hiiqqa dandiinoonni. Sai Sambatu barra harinsoonni Chikaagote maratootete aana Kelviin Kiptum 2:00:35 ikkitanno saatenni dode Ispoortete maate heddino garinni hattono xeertinyunni kalqete riikoorde borreessiisa dandiino.

Kalqete Atileetikse pilatineemete deerra uytinonna tayxe 45kita harinsoonni heewo aana maratootete 2 saate woroonni qeela gude 35 xiqqeessi callu gatinosi. 23 diri wedellichi Atileetichu muli yanna giddo tenne saate woyyeessate kaayyo noositanna labballu maratootete 2 saate woroonni qeela hedo adda ikkitannota buuxisiisino.

Keeniyu Atileetooti Awuropu kiironni 2011 kayise riikoorde hoode hoodete 6 higge hiiqqatenni umireeti. Tini Konni albaanni noo lame dirra Itophiyu Atileetichu Hayile Gebresillaasehunni amadantinote. Tenne riikoorde Keeniyu Atileetooti adhitunkunni Itophiyu widira qola didandiinoonni. Xeertinyeha Keeniyu Atileetichu Kipichogenni ledo taalo la'nannihu Bareedu Atileetichu Qananiisi Baqqalihakka. Wolootu Itophiyu labballu Atileetooti togo kibirewosene hiiqqitanno yine hedate qarrissanno.

Chikaagote maratootete seenu widoonni layinki wiinamu saate borreessiisa dandiinoonni. Muli yanna kawa maratootete c'noti bareeda Atileetichu Siifen Haseniti 2 saate 13 xiqqeessanna 44 lipheessinni qeela dandiitino. Atileetichu lame agana wo'mikkinni memetenna doogimari dodanshonni babbaxxino xeertinyira noose beeqqonni wolootaha nookki ikkadimma leellishatenni qeeltino. Xeertinyu kibirewosene muli yanna giddo Itophiyu Atileetichu Tigist Asaffiti umiseta ass'ira dandiituro, Siifenira noose dhuki garinni tenne riikoorde woyyeessitanno yine agarranni.

Tayxe heewote diro calla 6 ale ikkitanno kalqete riikoorde hiiqqa dandiitino Afiriku Atileetootaati. Kunino, mereerimu xeertinyira, memetenna doogimaru heewo aana ikkana; muli yanna giddo harinsoonni kalqete doogimaru heewo Shaampiyooni aana Dirribe Wolteji borreessiisnoti maaylete kibirewosenna Gudaaf Tsegaye borreessiisnoti 5 kumi meetire riikoorde Kalqete Atileetiksete deerra gotti assitino. Kunino, agannate gedenoonni Paarisete harinsanni 2024 Olompiike xaanni ququxxannota assino. Konne diro hiiqqinoonni riikoorde hattono kalqete deerrinni noo Atileetiksete heewo ikkadimma kaima assine xaano haaro kibirewosene borreessantanno yine hendanni gede assino.

Boohaarsha

Angate Ogimma Roso!

Abbebech Maatewoos

Wocawaaru agani rosu hanafanno agana ikkasinni rosu ajandubba haammattanno. Baxxinohunni, konni dirinni qole uminna layinki dirimi rosi minna, hattono Yuniversitete rosu calla dikkiro ajanda ikkinohu. Layinki digire maasterse rosino konni dirinni wocawaaru agani ajanda ikkino. Konnirano korkaatu, Rosu ministere fushshitino rosu biddissi garinni layinki digire rosi gobboomu deerrinni ikkasinniiti. Konni albaanni Yuniversitubba uminsa fushshitino yanna garinni fonqoltanni rosiissanno harinsho konni dirinni hanafe Rosu ministere widoonni ikkino. Konni kaiminnino tenne lamala giddo uyinoonni.

Tenne giddo kayinni mittu wodanchinoonnikki coy no. Kunino, ogimmate rosooti. Ogimmanniha yinanni woyte qole rosantinota xagisote, maandisimmannita... labbino jawa illacha uyinoonnisare yaa'ya dikkiro. Angate ogimmate rosu ikkitinoriraati illacha uyinoonnikkihi. Gadetenni tekiniikenna ogimmate yinanni woshshinannita yaate. Tekiniiketenna ogimmate giddo no yinanni ha'nura ikkitino angate ogimmara illacha uyinoonnisaha dilawanno. Korkaatuno, tekiniiketenna ogimmate rosi kifilla giddo bushshu loosi, mini giddo horonsi'nanni uduunnichi loosi, budillaancho uduunnubba loonsanni hayyo daafira kullanna dimacciishshinanni.

Mitte gobba qajeellenna lophote xawishshi Industire ikkanni dayinkunni barru keeshshino. Jajjabba Industirra kaimi qole angate ogimma ikkitinota deama dinonke. Tini ha'nura agimmate loosa jajjabba rosu uurrinshuwa deerrinni illacha afidhuro yannaasinchote widira lophitanno kaayyo hala'ladote.

Mannu loosu hajora mittu qooxeessinni wole qooxeessa ha'ranno woyte hakko qooxeessinni budillaancho uduunnubba hidhanno. Mito mito woyte yannaasine faafriku uduunnubanni roore baxissannonna hasi'nanniti budu uduunnubba no. Kuni uduunnichi loosamannohu budillaancho doogonniiti. Konne uduunnicho loossino mannooti yannaasinchu rosu rossinokkireeti. Loosanno mannino la'amannohu ogeessu gede ikkikkinni hundi/qajeelinokki manni gedeeti. Tenne ogeeyyenni roore gobbasira mitto coyeno cophi assinokkiha digire calla duqqino mancho ayirrinanni.

Itophiyaha leellanno halaali leellishannohu "Rosino" yinanni qansichinni roore yannaasinchu rosu rossinokkihi Industire waacora shiqanno. Lawishshaha; giwirinnu owaantera hasanno uduunnichi xaano budillaancho doogonni qixxaawannoho. Rosino yinannihu kayinni yannaasinchu Irshu uduunne gatamara nafa didandiino. Horonsi'nannitino gobbaydinni einoreeti.

Loosu korkatinni millinsanni baadiyyete qooxeessubbara baca angate ogimma loosa

afantanno. Rossino yinanniti dagoomu kifilla konne uduunnicho hidhitanno; insa kayinni konne uduunnicho yannaasinchu doogonni laashsha dandiisiisanno dandoo woy ogimma dinonsa. Elektirooniikesete uduunne calla ikkikkinni mini giddo horonsi'nanni uduunnichi baalu gobbaydi gobbuwanni daannoho. Yanno'manna qajeelle bikkinannihuno waajjuullu laashshitino uduunne hidhatenniiti. Wole widoonni, qole gobbate giddo loosamino uduunnicho hidhanna horonsira yanno'ma hoogate xawishshi gede assine la'nanni.

Addaho mite mite budillaancho uduunnubba

kaajjillunnino ikko owaantete rankenni waajjuullu laashshitinohu woroonniiti. Ikkollana, rosu budi giddo eessine illacha uyninsaro yannoo'mate kaayyo heedhannonsa. Angate ogimmara illacha uynineemero lophanni harannonkanni. Budillaancho uduunne loosanno manni umisi yanna yannatenni woyyeessanni haranno. Konni daafira tekinoolejetenni irkinsironna illacha uyniro lophanno yaate.

Konni albaanni "Angate ogimma loosu" yinanni rosu dani noonkanni. Ikkirono kayinni, ikkado illacha diuynoonnisinkanni; rosaano dandiitannota angate ogimma loosu haadhe abbitanno gede assinanni. Mitu mitu giwirinnu uduunne, mitu mitu olu bagado, mitu mitu mini giddo horonsi'nanni uduunne loosanno. Jeefoteno, kirote bixxille afi'rate calla ikke gatanno. Rosaanono hattenne ogimmanni sufate hasatto dinonsa; korkaatuno, hattenne ogimma jawa ogimma gede kiirantannota dikkitino. Kuni qarri xaa geeshsha sufinohura xaano angate ogimma rosu giddo illacha diafidhino.

Angate ogimma mittu rosu dani gede la"ama noose; sayinsete kalaqa gede la"ama hasiisannose. Rosu amanyooti giddo gaamama noonsa. Tenne ogimmanni lophino mannino wolootaha leellishanna rosiisa noonsa yee ammanemma. Angate ogimmanni busultino rosaanono jawaachisha hasiisanno. Konne assinanni woyte ogimmano ayirrinnye afidhanno; tenne ogimma rosiisidhanno rosaanono kalaqantanno. Loosu hoongi qarrino shotanni ha'ranno yaate. Angate ogimma gumma sayinsete kaima ikkitannohura illacha uyinonsa!